

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 329

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
mal oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

„Jutrov“ faksimile Žerjavovega pisma -- potvorba.

Belgrad, 15. junija (Izv.) Danes je poslanec dr. Kulovec zunanjemu ministru dr. Ninčiču pokazal takozvani faksimile, ki ga je priobčilo nedeljsko „Jutro“. Obenem mu je izjavil, da je to potvorba prvotnega teksta in da hoče to tudi dokazati. Dr. Ninčič je postal zelo nervozen in je ostro obsodil dr. Žerjava, ki da je zlorabil njegovo zaupanje. Nato je dr. Ninčič konferiral v tej stvari s Pribičevićem, ministrskim predsednikom Uzunovićem in še nekaterimi drugimi radikali. Izjavil je, da bo o tej stvari kasneje dal svoje mišljenje.

Pašičevci obetajo preokret političnega položaja.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Politično življenje se vrtilo sedaj samo okrog dogodkov v narodni skupščini in v odborih. Sicer pa ni nobenih markantnih dogodkov. Vse kaže, da se Pašičevci vestno pripravljajo na akcijo velikega obsega. Danes so Pašičevi krogi zatrjevali, da bo v tem oziru pomemben 22. julij. Tega dne se bo vršil v Ilijinih vodah pri Kragujevcu

velik shod radikalne stranke, katerega se bo udeležil tudi Nikola Pašić sam. Ilijine vode so za radikalno stranko zgodovinskega pomena. Tam se je namreč okrog l. 1870. vršilo prvo zborovanje, katerega je imel Nikola Pašić. Pašičevci zatrjujejo, da bo 22. julij 1926 mejnik in preokretna točka v položaju in mnogi pričakujejo od njega velikih koristi.

Celokupna opozicija proti nettunskim konvencijam.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Vprašanje nettunskih konvencij, ki so pred ministrskim svetom in pridejo na dnevni red ene prihodnjih sej narodne skupščine, še vedno zanima politične kroge. Demokratski klub je imel dopoldne sejo, na kateri je sklenil v narodni skupščini

glasovati proti belgrajskim konvencijam. Tako bo celokupna opozicija nastopila enotno proti konvencijam. Ministrski svet se je bavil na popoldanski seji z nettunskimi konvencijami. Razprava pa se ni končala in se bo jutri nadaljevala.

Iz finančnega odbora.

RAZPRAVA O NAŠEM DOLGU AMERIKI. — DOLG ZNAŠA 62,850.000 DOL. — FIN. MINISTER OBLJUBI IZPLAČILO DRŽAVNIH PRISPEVKOV OKRAJNIM ZASTOPOM IN CESTNIM ODBOROM. — USPEH POSLANCEV PUŠENJAKA IN VESENJAKA. — NAŠA ZASTOPNIKA SE ZAVZELA ZA DOKLADE URADNIŠTVU.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Popoldne se je vršila seja finančnega odbora. Najprej so razpravljali o reguliranju dolgov Ameriki. Poslanec Vladimir Pušenjak je zahteval, da se čimprej uredijo dolgovi v Franciji, Angliji in letiči dolgovi doma in v inozemstvu. Graja določbo, da služijo za pokritje prvega obroka odplačila ameriških dolgov presežki dohodkov in privarčevanja, ki so problematične narave, namesto, da bi se v ta namen določili potrebni krediti iz proračuna ali iz proračuna rezervnih kreditov. Obrestna mera je zadnja leta previsoka. Pogoji bi bili ugodnejši, ako bi naša vlada sklenila sporazum z Ameriko že preje.

Nato je finančni odbor predlog o ureditvi naših dolgov Ameriki sprejel s 17 proti 9 glasovom. Pogodba ugotavlja, da dolgujemo z obrestmi vred 62 milijonov 850 tisoč dolarjev, katere je treba plačati v zlati valuti. Prvih 5 let se plača 120 tisoč dolarjev letno. Odplačevanje se stopnjuje od leta do leta. V 10. letu znaša 325 tisoč dolarjev, v 30. letu 855 tisoč dolarjev, v 40. letu 1 milijon 120 tisoč, v 50. letu 1 milijon 592 tisoč dolarjev, v 62. letu 2 milijona 406 tisoč dolarjev. Prvih 12 let ni nobenih obresti, nadaljnjih 19 let se plača 1 odstotek, v zadnjih letih znašajo obresti dve do tri in pol odstotka.

Finančni odbor je nadalje odobril 10 tisoč Din za popravilo neke ceste v Bosni. Posl. Vesenjajk je poudarjal dolžnost finančne-

ga ministra, da izplača okrajnim zastopom in cestnim odborom dolžne državne prispevke. Opozoril ga je, kako je prejšnji minister za javna dela, sedanji ministrski predsednik Nikola Uzunović, javno v skupščini poudaril, da je ta obveznost upravičena in se je pritoževal, da minister teh obvez ne izvršuje. Posl. Vesenjajk zahteva, da se sedanji finančni minister o tem izjavi.

Finančni minister dr. Perić je izjavil, da se spominja na izjavo ministrskega predsednika Uzunovića. Izjavil je, da se bo prihodnje dni s tem vprašanjem bavil in da bo v prihodnjem proračunu postavil primerno vsoto. Večina je predložene kredite odobrila.

Finančni odbor je kot tretjo točko razpravljajal in odobrila doklade za reprezentanco velikih županov. Posl. Pušenjak se je žudil, da se za visoke uradnike odobravajo doklade, ne dajo se pa v razpravo pravilniki za doklade poštnemu uradništvu in uradništvu v rudniških in gradbenih direkcijah, ter zahteva zmanjšanje doklad za velike župane.

Finančni minister je objubil, da bo v kratkem predložil pravilnike in je pristal na zmanjšanje. Potem se je na dolgo debatiralo o predlogu. Opozicija je zahtevala, da se ne razpravlja o pravilniku, ker notranji minister ni navzoč. Razprava o tem vprašanju se je na zahtevo opozicije preložila, da bo na seji navzoč tudi notranji minister, ki bo dal potrebna pojasnila.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine se je konstituiral odbor za proučevanje zakonskega predloga Ljube Jovanovića in tovarišev o občinskih volitvah v Bosni in Hercegovini. Ker se na seji načelnikov parlamentarnih skupin ni mogel doseči sporazum, se je vršilo poimensko glasovanje. Predlaganih je bilo sedem list: radikalna, radičevska, demokratsko-zemljoradniška, Jugoslovanskega kluba, sam. demokratska, Jovanovičeva kluba in federalistov. Nosilec liste

Jugosl. kluba je bil posl. Klekl. Pri glasovanju - prvi 'lounaj 01 iupipar iupapaj piz iij af čevci 4, demokratje in zemljoradniki 2, Jugoslovanski klub 2, sam. demokratje 2, Jovanović in federalisti po 1. Potem je prešla narodna skupščina na druge točke dnevnega reda: sprememba člena 393. verzajske pogodbe. Minister za socialno politiko Simonović je podal kratek ekspeze, v katerem je obrazložil predlog. Nato se je seja prekinila in se nadaljuje jutri. Dnevni red je isti.

PROTEST PROTI POGODBAM Z ITALIJO.
»Hrvate poziva na veliko protestno zborovanje proti sprejemu italijanskih pogodb,

ki se bo vršilo v nedeljo 20. t. m. v Zagrebu. Zborovanje se bo vršilo v dvorani hrvatskega Sokola na Wilsonovem trgu.

Špansko-francoska konferenca o maroškem vprašanju.

Pariz, 15. jun. (Izv.) Danes se je pričela francosko-španska konferenca o maroškem vprašanju. Na dnevnem redu so: ugotovitev francoske in španske cone, uprava Rifa in prognanstvo Abd-el-Krima. Glede posameznih vprašanj vlada med zastopstvi popolno soglasje. Le Abd-el-Krima hočejo Španci staviti pred špansko sodišče in ga obtožiti veleizdaje. Španci je posebno razburilo dejstvo, da se ni

iz ujetništva vrnil prav noben španski častnik. Francija se temu stališču upira in se sklicuje na to, da se je Abd-el-Krim prostovoljno izročil njenemu varstvu.

Pariz, 15. jun. (Izv.) Abd-el-Krima bodo poslali v prognanstvo na Madagaskar. Z njim gredo njegovi najbližji sorodniki, okoli 40 oseb. Druge rifovske voditelje bodo razposlali po ostalih francoskih kolonijah.

V angleškem in italijanskem časopisu so vedno pogostejši glasovi, ki zahtevajo konferenco vseh držav, ki so v algecirski pogodbi uredile položaj Maroka in si dogovorjeno stanje med seboj jamčile. Bile so to Francija, Španija, Velika Britanija, Italija, Združene države severne Amerike, Belgija, Nizozemska, Portugalska in Nemčija. Nemčija danes ne pride več v poštev, ker se je v čl. 141 versajske pogodbe odpovedala vsem pravicam v Maroku. Te države so torej poverile protektorat nad Marokom Španiji in Franciji ter prepustile razmejitev ozemlja prizadetima državam. Leta 1912. sta Španija in Francija razmejitev v splošnem izvedle. Tozadevne pogodbe so vse signatarne države priznale in nikomur ni prišlo na misel, da bi jih izpodbijal. V podkrepitev obstoječega stanja je Francija sklenila z Anglijo dogovor, v katerem se Francija zavezuje, da ne bo posegala v angleško gospodstvo v Egiptu, Anglija pa istotako prepušča Franciji Maroko. Isti cilj je imela pogodba z Italijo glede interesov Tripolis-Maroko.

Abd-el-Krim je stanje v toliko izpremenil, da je osnoval samostojno državo, odpovedal pokorščino marošemu sultanu in hotel izvojevati popolno neodvisnost marokanskih rodov. Toda Francija ga je ugnala, osvojila vse svoje ozemlje in samo še Španci niso

sklenili računov z rodovi Ghomara in Djeleala. Danes je torej stanje bistveno isto kot pred Abd-el-Krimovim uporom. Španija in Francija morata urediti samo še obmejni promet, tarife in carine ter določiti mejo, ki jo leta 1912. še ni bilo mogoče ugotoviti vsled pomanjkanja podatkov.

Tu pa sta se oglasili Anglija in Italija in zahtevata konferenco vseh držav. Italija očitno hoče tudi ob tej priliki iztisniti od Francozov in Špancev nove koncesije, če že ne v Maroku, pa kakem drugem kolonialnem ozemlju. Anglija, ki je dejansko desinteresirana, podpira italijansko ekspanzijo, ker ji je spor med Italijo in Francijo v vsaki obliki dobrodošel. Francija in Španka se bosta seveda odločno upirali, da bi tretji delili sadove težke maroške vojne in Evropa bo morala v kratkem imela nov meddržavni konflikt.

Cisto zase je vprašanje mesta Tanger in njegove okolice. To ozemlje je pod mednarodno kontrolo in Anglija je vedno v skrbeh, da bi se na kap Spartel ne naselila kake sila, ki bi mogla ovirati angleški promet skozi Gibraltar. O statusu uprave Tangera bosta morali razpravljati tudi Španija in Francija. Njihovi nasprotniki pa hočejo ravno po tem mostu priti v Maroko. Zato Francija in Španija tudi v tem delu krčevito branita status quo.

Razprava o kazenskem zakoniku.

USPEHI DR. HODŽARJA.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Popoldne je imel sejo odbor za razpravo o kazenskem zakoniku. Ponovno se je razpravljalo o določi novega načrta, da je pri odmeri denarne kazni merodajno premoženjsko stanje obsojenega in njegove družine, to se pravi, da je treba bogataša denarno hujše prijeti, kakor reveža, katerega male denarne kazni hudo zadenejo, za bogataša pa so malenkost. Poslanec Hodžar je predlagal, da ta umestna odločba ostane v zakoniku. Predsednik odbora dr. Laza Marković pa je predlagal, da se izbrše. Hodžarjev predlog je propadel, ker je Radičev član glasoval proti, torej v prilog kapitalistov.

Glede pogojne obsodbe, da se obsojeni za dobo 1 do 5 let izpuste na prostost na poskušnjo v slučaju izrečene kazni do 6 mesecev, odnosno 1 leta, je Marković predlagal, da se pogojna obsodba omeji na najmanjše kaznjivo dejanje. Nato je nastopil posl. Hodžar in se skliceval na tozadevno prakso v Belgiji in v Franciji. Dr. Hodžarjev predlog, da naj ostane nameravana pogojna obsodba neokrnjena, je prodr.

Odločno je nastopil dr. Hodžar proti § 76, ki vsebuje napad na poslansko imuniteto. Po prenehanju poslanskega mandata bi se lahko poslanec preganjal, kakor bi se hotelo. Hodžar je predlagal, da se ta paragraf popolnoma izbrše. Njegov predlog je bil sprejet. Pri nekaterih dr. Hodžarjevih predlogih so se v zapisnik zabeležila potrebna pojasnila. Razprava je napredovala do pogl. 10. Vladna večina otežuje delo s tem, da pošilja v odbor nove člane in sicer takšne, ki stvari ne razumejo in samo mehanično glasujejo.

Francoska vlada podala ostavko.

Pariz, 15. junija. (Izv.) Finančni minister Peret je podal demisijo.

Pariz, 15. junija. (Izv.) Vsled demisije finančnega ministra so vsi člani vlade podali v roke predsednika republike Doumergueja ostavko. Predsednik republike je demisijo sprejel in poveril ministre z nadaljnim vodstvom poslov.

Varšava, 15. jun. Pilsudskega je imenoval predsednik republike za predsednika vrhovnega vojnega sveta.

Pred sejo Male antante.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčič se je danes ob 7.10 odpeljal v spremstvu načelnika kabineta Vukčevića in načelnika v ministrstvu za zunanje zadeve Milana Antića na Bled na konferenco Male antante, ki se prične pojutrišnjem. Z dr. Ninčičem so odpotovali tudi češkoslovaški poslanik Jan Seba in romunski poslanik Eman-di. Na Bled pridejo tudi jugoslovanski poslanik in Pragi Ljuba Nešić, romunski poslanik v Pragi Filidor in naš poslanik v Bukarešti Antić.

Za zvezo med SHS in Grčijo.

Belgrad, 15. jun. (Izv.) Grški poslanik Polihroniadis je obiskal pomočnika zunanjega ministra Jovo Markovića in se z njim dolgo razgovarjal. Kakor se zatrjuje, je obisk grškega poslanika v zvezi s pogajanjmi za obnovitev zveze med našo in grško državo. V Solunu se vrše v svrhu rešitve tehničnih vprašanj, ki so v zvezi z obnovitvijo zveze, pogajanja med našo in grško državo o sklenitvi pogodbe o svobodni zoni in železniške pogodbe o progi Gjevčgelija—Solun. Kakor se zatrjuje v vladnih krogih, se vodijo paralelno s temi pogajanjmi dogovarjanja tudi o politični smeri teh vprašanj. V isti zadevi je te dni prisel v Belgrad naš atenski poslanik Panta Gavrilović. Kakor se zatrjuje, pogajanja dobro potekajo. Po poloficielnih vesteh je računati, da se bodo v kratkem mogla pričeti končnoveljavna pogajanja za obnovev pogodbe z Grčijo, katero je naša država l. 1924. odpovedala.

KONEC MENISKE REPUBLIKE NA GORI ATHOS.

Atene, 15. jun. (Izv.) General Pangalos je sklenil razpustiti in razgnati meniško republiko na gori Athos. Pangalos sistematično zatira redovništvo in samostane.

Samostansko kolonijo na Athosu je ustanovil l. 968. menih Atanazij. Od l. 1913. je kolonija pod grško nadoblastjo. V njej živi okoli 5000 menihov.

BORBA MED ORJUNO V SPLITU.

20. t. m. se sestane v Splitu direktorij Orjune. Na tem sestanku se boste bojevali dve struji za zmago: dr. Leontičeva, ki se naziva »čista« in pa struja, ki hoče, da bodi Orjuna avantgarda Pribičevića.

Višek.

»Jutro«, glasilo slovenskega »demokracizma«, ki po pisani izjavi dr. Žerjava »razširja edino pravo kulturo v borbi proti temu, je zagrešilo zopet grdobijo, ki je gotovo višek vsega dosedaj od »Jutra« doseženega. Takih grdobij je bilo veliko, ena grša od druge, pojdemo enkrat po vrsti, pa ponovimo samo največje!

V zadnjem volivnem boju je objavilo »pa-peževo pismo«, s katerim se prepoveduje duhovnikom v Jugoslaviji kandidatura. Ljubljanski škof da je dobil ukaz, da to povelje izvede. Kje je bilo pismo, kje je bil ukaz? Izmišljeno je bilo pismo, izmišljen ukaz, falzifikat je bil produkt glasila »edine kulturne stranke v Sloveniji«!

V zadnjem volivnem boju je »Jutro« izneslo letake s podpisom Gasparija, ki da svetuje volivcem, naj ne volijo poslancev SLS. Kje je kard. Gasparij podpisal tak letak, kje in kdaj ga je izdal? Izmišljeno si ga je »Jutro«, letak je bil falzifikat, dokaz politične morale glasila, ki se »bori zoper temo in neresnico«.

Ob protikorupcijskem shodu v Ljubljani je izdala družba, ki se bori za kulturo in resnico, letak proti dr. Korošcu z znano bedasto interpelacijo proti njemu. V poročilu o tem mogočnem shodu pa je »Jutro« naprtilo letak — Ravniharjevcem!

Ko je poslanec dr. Kulovec z uradnim aktom dokazal, kakšna so sredstva SDS, če je treba odstraniti uradnika, ki ni njenega mišljenja, je »Jutro« po tritedenskem premišljevanju prišlo na to, da je akt, kakor ga je objavil dr. Kulovec, v eni (nebistveni) točki falzifikat in hoteli to podpreti s »faksimilom« dotičnega mesta. Dr. Kulovec pa je odkril, da je falzifikat — »Jutrov« faksimile!

V Prekmurju so ljudje, po večini Mađžari in po svoji miselnosti popolnoma nasprotni SLS, ustanovili »neodvisno prekmursko stranko«, koje glavni namen je boj zoper poslanca Klekla, ker se je pri izvedbi agrarne reforme zavzel za interese slovenskih kmetov proti interesom mađžarskih veleposestnikov, grofov Zichy in Esterhazy, katere zastopa advokat dr. Nemethy, duša nove stranke. V divjem veselju, da je vstal SLS nov nasprotnik, je »Jutro« dne 27. maja z debelimi črkami novo stranko pozdravilo, vzklikajoč, »da se je v Prekmurju ustanovila nova stranka, da so v glavnem odboru trije duhovniki domačini in da je ta nova stranka izrečno obsojala klerikalno avtonomijo ter priznala narodno in državno edinstvo« in dalje, »da g. Kleklu in klerikalni stranki zvoni v Prekmurju mrtvaški zvon. Duhovniki so se sami uprli proti pogubonosni politiki svojega lastnega tovariša.« Da je zraven »Jutro« napadlo škofa Karlina, je samoposebi umevno.

Komaj je preteklo 14 dni, odkar je »propadla« v Prekmurju — po »Jutru« namreč — Slovenska ljudska stranka, pa »Jutro« dne 15. junija objavlja tole: »Mi smo lojalno za beležili, da se je nova stranka izrekla za državno edinstvo, ali mađžarski gospodje so prav kmalu pokazali svoje pravo lice. Članek »Na naš narod« v njihovih »Naših Novinah« je grdo plemensko hujskanje proti Slovencem in ne drži izgovor, da ravno tako hujskajo klerikalci proti Srbom. Na Mađžarskem bi za ta članek kosti pokale, tisti Maribor pa, ki ga članek psuje, ima državnega pravdnika, ki očitno kakor gg. pisci »Naših Novin« pozablja, da ustava in tiskovni zakon veljata celo tudi v Dolnji Lendavi. G. Strausza in tovariše svarimo, naj pazijo, kaj delajo.«

To je vsekakor strašna blamaža za »Jutro«, ki mora zdaj samo preklinjati dete, ki ga je ob porodu tako navdušeno pozdravilo. Ni pa tega preobrata povzročilo toliko članek »Na naš narod« v glasilu nove prekmurske stranke, kolikor protest okrajne organizacije SDS, Orjune, Sokola in učiteljskega društva SDS v D. Lendavi, ki so proti simpatični pisavi »Jutra« poslali »Jutru« energičen protest!

Toda »Jutru« je takoj postalo žal, da je moralo svoje simpatije napram gg. Nemethyju, Strauszu, Hermannu, Holsedlu in Hariju preklicati. Zato je porabilo priliko, ko so 14. t. m. v Dolnji Lendavi zoper očete nove stranke in njihovega protislovenskega člana v njihovih »Naših Novinah« izbruhnile demonstracije celokupnega slovenskega prebivalstva, da je zagrešilo grdobijo, ki prekaša vse njegove dosedanje.

Pišič v telegramu od 15. t. m. o teh demonstracijah, skuša namreč grehe voditeljev nove stranke, ki jo je svojčas tako toplo pozdravilo, zvrniti na — SLS, češ, »da so se ti voditelji pripravili za svoje delo pod okriljem SLS, da so se dosedaj ogrski interesi ščitili pod varstvom g. Klekla, da so voditelji novega pokreta ravnali neprevidno, ko so predčasno zapustili okrilje SLS!...«

Tako torej! Nova, od »Jutra« pozdravljena stranka se je ustanovila v izrecnem nasprotju do SLS, do poslanca Klekla, se je postavila takoj na njej čisto nasprotno stališče, proti interesom slovenskega ljudstva za interese mađžarskega veleposestva — zdaj pa »Jutro« program in delo te stranke naprtuje SLS! Samo da pokrije svojo blamažo, se ne pomišlja vreči v svet najnesramnejšo kleveto v očitnem nasprotju z resnico! Zopet falzifikat najgrše vrste!

Ali je mogoča večja grdobija? Večja brez-moralnost? Večje falzificiranje resnice? Ali je

sploh še med ljudmi mogoče kaj takega? Kam pride slovenski narod, če bo take zločinaške metode dalje trpel? Kaj poreko na to uradniki, učitelji, tista inteligenca, ki pripada SDS? Ali se more dovoliti, da tako globoko propada politična morala v borbi za načela? Slovenski narod, ki je pošten do dna svoje duše, bo — to smo prepričani — izrezal to gnojno rano iz svojega telesa. Boj zoper tako rokavnaško »moralo« je dolžnost vsakogar, ki slovensko govori in pošteno čuti!

J. S.

Burni dnevi v Pragi.

Praga, dne 12. junija 1926.

V največji napetosti se vrše seje poslanske zbornice, kjer se že od prvega junija neprenehoma razpravlja o carini na uvoz poljedelskih pridelkov. Kakor v iniciativnem, finančnem in poljedelskem odboru, kjer je ta zakonski načrt že sprejet, izvaja socialistično-komunistični blok najostrejšo opozicijo tudi v plenumu. Seje trajajo navadno celo noč do jutranjih ur.

Čim je zbornica načela to vprašanje, je stavil socialistično-komunistični proticarinski blok predlog, da se pozove na sejo vlada, ki naj da izjavo o zakonskem načrtu poljedelskih carin. Mislili so, da bi za ta predlog pridobili vse nemške stranke, tudi tiste, ki tvorijo »carinsko večino«, saj je Nemce lahko pridobiti za nezaupnico vladi. Ako bi prodrl s tem načrtom, bi se vlada, četudi je uradniška, morala osloniti na večino in izjaviti za carino. Glasovanje za uvedbo poljedelske carine bi postalo na ta način obenem vprašanje zaupnice sedanji uradniški vladi. Ta vlada je sicer socialistično dete, vendar bi ji socialistično-komunistični blok odrekel zaupnico, ker se drži ustave in zakonov in noče biti izvršilni organ socialističnih voditeljev. V sedanjih razmerah pa nemški agrarci in nemški kršč. socialci, ki so v »carinski večini«, ne bi mogli glasovati za zaupnico vladi, a tudi ne čl. LS. Toda ta zvit načrt se ni posrečil. Tudi nemške stranke carinske večine so takoj spoznale, kam meri predlog rdečega bloka in tako se je predlog zavrgel s 143 proti 96 glasovom.

Nervoznost se je stopnjevala od dne do dne. Rdeči blok je napel vse sile, da bi z obstrukcijo onemogočil sprejetje zakonskega načrta, ali pa vsaj čim bolj zavlekel glasovanje, da bi lahko medtem zrevolucioniral delavstvo. Socialisti obeh barv imajo v Pragi nad 160 konsumnih prodajal. Cene moki so bile v teh konsumih višje kot drugod in z veliko vnošom se je skušalo prepričati kupovalce, da je povišanje cen zakrivila poljedelske carina. Kljub temu, da meljejo vse žito v svojih mlinih, niso prodajali moke prav nič ceneje kot uvozniki in špekulanti niti takrat, ko se še nikomur ni sanjalo o poljedelski carini. V petek 11. t. m. je bilo že popolnoma jasno, da bo uvedena carina na uvoz poljedelskih pridelkov, vendar je na borzi cena žitu in moki celo padla. Ravnatelj čl. narodno-socialističnih (rdeče-belih) trgovskih podjetij, žid Lustig pa je preprečil, da bi se ta padec cen objavil v poročilu žitne borze. Na svojih shodih tekom zadnjih dni se »državotvorna« socialno-demokratska stranka ni prav nič razločevala od komunistov. Oboji, kakor tudi narodni socialisti, stebri Sokolstva, ki proglašajo geslo »vse za republiko in demokracijo!« so klicali na shodih na pomoč mase in jim prepuščali sodbo.

Medtem pa so z najstrehovitejšo obstrukcijo v parlamentu in z najbolj razburljivimi časopisnimi poročili skušali vliči v mase še več ognja. Parlamentarni poslovnik sicer onemogoča obstrukcijo z dolgimi in mnogoštevilnimi govori, pač pa se mora vzeti v pretres vsak izpreminjalni predlog. Rdeči blok jih je stavil nad 1040. Nekateri so bili naravnost smešni. Neizogibna čl. narodnosocialistična poslankinja Franja Zeminova, ki smatra vsak zakon za nasilje nad ženo in je pred enim mesecem stavila predlog, da se naj dovoli umetni splav, je predlagala n. pr. naj se zaslisi predsednica društva za zaščito mater in pa guverner Podkarpatske Rusije o poljedelski carini, preden se nadaljuje debata. Tudi minister Beneš, ki je v inozemstvu, bi naj podal prej svoje mišljenje, preden bi se debata nadaljevala. Seje so trajale cele noči. Seja, ki se je začela v petek ob 9. uri, je trajala celo noč do sobote ob 4. uri popoldne. Rdeči blok je delal peklenski hrup. Franja Zeminova je vodila boj s kuhljo, s katero je grozovito tolkla po mizi. Njej in njenim rdečim tovarišicam, ki imajo mikado frizuro, so glavniki in okraski neprenehoma padali iz las. V petek ponoči je bil hrup tako velik, da so steno-grafi tik ob govorniku komaj mogli slišati govornike! Mize ministrov in rdečega bloka pa so večinoma polomljene. Franja Zeminova je bila celo tako bojevitava, da se je dejansko lotila nekaterih poslancev.

V istem času pa so se odigravale burne scene po praških ulicah. Komunisti so sklicali protestni shod proti carini, čeravno so ga oblasti prepovedale. Udeležili pa so se ga tudi pristaši rdečega bloka. Vse socialistične stranke so izdale geslo, da »svojim članom ne prepovedujejo udeležiti se komunističnega shoda na Havličkovem trgu v Pragu.« Ko so demonstranti hoteli udrati proti uredništvu »Venkova«, glavnega agrarnega glasila, so jim policisti zastavili pot. Demonstranti so nato

navalili s kamenjem, železnimi odpadki, steklenicami, celo z avtomobili in tanki, na policijo, s streh pa je padlo nekaj strelcev. Izmed policistov jih je ranjeno 62; med civilisti so pa samo 3 ranjeni, čeravno je morala tudi policija dvakrat rabiti orožje. Zanimivo je, da je bilo med demonstranti videti mnogo sokolskih znakov in da so celo popolnoma mirnega glavnega urednika »Venkova«, ki v svojem listu propagira sokolsko idejo in je sam navdušen Sokol, napadli demonstranti s sokolskim znakom.

Istočasno pa je bilo v zbornici tako burno, da je petdeset mož broječa straža morala stražiti predsedništvo. Razumela se ni sploh nobena beseda. En poslanec agrarne in čl. LS sta stala ob predsedniku Malypetru, ko je čital kak predlog in ga dajal na glasovanje ter dala z roko znamenje carinski večini, da glasuje »za« ali »proti«. Po izjavi rdečega bloka so vse te burne scene šele priprave za prihodnje dni, ko se bo razpravljalo o zvišanju plač državnim nameščencem in duhovščini. V resnici pa je vse to tudi svojevrstna priprava na sokolski izlet. Zanimivo je namreč, da so čl. narodni socialisti, ki so bili dosedaj najbolj vneti podporniki sokolstva, začeli te dni snovati svoje telovadne organizacije.

Komaj je bila izglasovana 12. t. m. poljedelska carina s 157 proti 111 glasovom, so že kovinski delavci proglasili stavko za torek 15. t. m.

V zelo težavnem položaju je vlada. Nemirov in protizakonitost ni sme trpeti, proti rdečemu bloku pa se ne upa odločno postaviti v bran, ker bi se na ta način zamerila merodajnim krogom, ki so ji dali življenje. Naj pa pride kar hoče, gotovo je, da za komunistično-socialistične prevrate na Češko-slovaškem ni ugodnih tal in bi bil vsak tak poskus brezuspešen.

Na Stadionu bo dne 27. junija t. l. orlovska prireditev!

LJUBA JOVANOVIČ V AKCIJI.

Iz Sombora poročajo, da hočejo tamonjši pristaši Ljube Jovanovića z Jovanovićem na čelu započeti veliko akcijo po Vojvodini. — Sombor naj bi bil središče, odkoder bi se po vsej Vojvodini vršili shodi pristašev Ljube Jovanovića. Z ozirom na preobdavnost vojvodinske prebivalstvo in posebno mišljenje vojvodinskih radikalov upajo Jovanovićeveci na največje uspehe. Prvi veliki shod se bo vršil v Subotici.

Beleške

△ Kako so se škandalizirali ljudje po Ljubljani proti SLS, ko so brali v nedeljskem »Jutru« faksimile Žerjavovega pisma ministru Ninčiču, tako pripoveduje včerajšnje »Jutro« svojim bravcem po deželi, ki jih ima menda vse skupaj za idiote. Mi pa smo prepričani, da so kakor v Ljubljani tudi na deželi vsi razsodni ljudje, ki so dobili v roke nedeljsko »Jutro« s tistim faksimilom, rekli: Torej je le resnica! Torej se je tista denunciacija slovenskega uradnika res zgodila! In so ogorčeno obsojali SDS in njene rokavnaške metode. Ni ga na slovenski zemlji poštenega človeka, ki bi se ne zgražal nad tem zločinskim lopovstvom (da se poslužimo »Jutrovega« izraza), ki je utisnilo v čelo SDS neizbrisen sramotni žig. SDS se bo bralo odslej: **Stranka Denunciranja Slovencev**. S tem je pa tudi zapčatena njena usoda.

△ Ogromno senzacijo pravi »Jutro«, da je vzbudila objava faksimila dr. Žerjavovega pisma. To je v toliko resnično, ker so bili namreč še ljudje, ki niso mogli verjeti, da bi se bila res zgodila taka nezasišana in ostudna denunciacija, kakor jo je bil razkrinkal dr. Kulovec. Zdaj pa so videli to v samem »Jutru« črno na belem potrjeno. Sicer so liberalni denunciantje računali, da bodo s tistim faksimilom, ki so ga povrh še falzificirali, slovensko javnost preslepili, toda ujeli so se v lastno past. Slovenska javnost je bliskoma stvar presodila, kakor je v bistvu; namreč da je to čisto postranska stvar, ali je v tistem pismu Žerjava zapisano dialekt ali pa jezik, ampak da je glavno in bistveno to, da je napisana denunciacija, in da je to denunciacija »Jutro« s tistim faksimilom potrdilo in priznalo. Tega dejstva ni v stanju »Jutro« zabrisati z nobeno pajacado, najmanj pa z neslanimi dovtipi o »bivšem g. feldkuratu Kulovec, ki je doslej še vse pokvaril, kar je vzel v roke«. — G. bivši feldkurat je svojo stvar presneto dobro napravil. Pač pa se je na drugi strani zopet čudovito uresničil dr. Tavčarjev izrek o cekinu, ki se, če ga nekdo v roko vzame, takoj izpremeni v Sicer pa se bodo o tej stvari še jutri odkrile reči, ki bodo »Jutru« temeljito vzele veselje do nadaljnjih falzifikacij in razdrle ves njegov načrt, ki ga je več kot tri tedne snoval!

△ Z mlini na veter se bojuje »Jutro«, kakor tisti vitez klavrne postave Don Kišot. Zdaj se zaletava s svojim polomljenim državno-in narodo-tvornim kopjem v novo tako stra-

šilo, ki ga ni; namreč, ker se je dr. Korošec izjavil proti nasilni asimilaciji Slovencev. Mogočno se »Jutro« napihuje in piše: G. Korošcu pa odgovarjamo mi jugoslovanski nacionalisti, da nismo za asimilacijo. Mi smo za ujedinjenje. Danes je položaj ta, da se že krepko razvija čut narodne solidarnosti Srbob, Hrvatov in Slovencev... — Radi bi vedeli, kako si ti jugoslovanski nacionalisti predstavljajo narodno ujedinjenje brez asimilacije. Asimilacija je vendar predpogoj ujedinjenja. Brez asimilacije ni ujedinjenja. Sicer je pa interesantno, da se »Jutro« zdaj že zadovoljuje z navadnim narodnim ujedinjenjem; doslej je absolutno zahtevalo narodno jedinstvo, kar je velika razlika. Nazadnje se bo pa — kakor vse kaže — zadovoljilo tudi z najpreprostejšo narodno solidarnostjo, kar je še veliko manj kot ujedinjenje, in kar je bilo tu, odkar Slovenci, Hrvati in Srbi sploh drug za drugega vemo. Torej ni prav nič potreba za to jugoslovanskih nacionalistov, ki očitno sploh ne vedo, kaj pravzaprav hočejo: ali narodno jedinstvo ali ujedinjenje ali narodno solidarnost.

△ Ali se vas bo kdaj prišlo, gospod »voda radikala«? Zagrebški »Obzor« ki poroča, da je bil sprejem radikalov v Mariboru »mizerna«, ve povedati, da je Ljuba Živković popravil banketni govor dr. Ravnika, da se namreč Slovenci morajo zahvaliti samo srbskemu narodu za današnje ujedinjenje. Živković mu je dejal, da Slovenci dolgujejo osvobojenje najprej svojim sinovom, ki so se borili, da ohranijo slovensko nacionalnost! Ali ni značilno, da mora Slovencev dopovedovati Srb-centralist, da brez Kopitarja, Prešerna in Kreka, zlasti pa prvega, ne bi bilo Vuka Karadžića in ne Branka Radičevića?! Mogoče pa se g. voda Ravnik zastopi bolj na radikalno stranko kot na domačo zgodovino?

△ V vladi, pa v opoziciji... Kako »shvača« Pribičević sedaj svoje jugoslovenstvo? V nedeljo je dejal: »Mi ki čutimo jugoslovenstvo v vsej njegovi veličini, se ne protivimo, ako kdo pravi Veliki Srb, Veliki Hrvat, Veliki Slovenec. Resnica je, da ni srbstvo, niti hrvatstvo, niti sovenstvo ne predstavlja ves narod. Šele srbstvo plus hrvatstvo plus slovenstvo daje celoto naroda. In čim močnejši so Srbi in čim močnejši so Slovenci, tem močnejše je jugoslovenstvo.« Ugotoviti je: Pribičević v opoziciji priznava, da so nekje na svetu ljudje, ki so Slovenci, Hrvati, Srbi! Pribičević se ne protivi niti Velesrbu, Velehrvatu, Veleslovencu! Kako iz teh Velesrbov, Velehrvatov, Veleslovencev najti celoto v smislu demokratske teorije o eni mnarodu Jugoslovenov, prepuščamo »Jutru«. Mi samo pristavimo, da živi med našim narodom pregovor o nekom, ki sicer spremeni svojo dlako, a... Dodati je še, da je Pribičević istočasno poudaril, da so sami demokrati predstavniki »malog čovjeka«!

△ Gospod Uzunović upa... »da bo namreč radikalna stranka »uhvatila« skoraj vse najširše sloje v Sloveniji in bo tako radikalna stranka pomagala, da bodo vsa važna vprašanja Slovenije prišla do izraza...« Gospoda Uzunovića je najbrže »uhvatil« kak mariborski radikalac in zato se zdi, da beremo pismo kakega »vode« iz Maribora o radikalni povodnji v Sloveniji v »Samoupravi«. Do smrti je upanje vedno upravičeno...

△ Več jasnosti. Z ozirom na nedeljske shode piše »Nar. dnevnik«, da smo imeli tako v Mariboru kot v Metliki opravka le s podružnicami belgrajskih strank in zato bi tudi nedeljska ofenziva žalostno končala! Točno! O tem bo mogoče dvomilo samo »Jutro« ali pa »Samouprava«. »Nar. dnevnik« pravi dalje, da se za slovenske interese more res boriti samo slovenska stranka. Tudi to je točno! O tem bi mogoče dvomil kvečjemu Janez Pucelj s svojo hrvaško-radičevsko filijalko na Slovenskem. In dalje: »In davno bi že bila v tem oziru dosežena popolna enotnost slovenskega naroda, če bi bila SLS na višku svoje dolžnosti, če bi se laizirala.« »Narodni dnevnik« naj točno odgovori, kaj on razume pod to besedo! Ali francoski pomen v smislu skrajnega svobodomiselstva, ali »Jutrov« v smislu »demokracije« — ali kaj?!

△ Državni voz škriplje — tako je dejal bivši finančni minister g. Stojadinović na svojem shodu v Uzdinjah — čeprav ima vlada v parlamentu dvjetretjinsko večino; dokaz za to je že v tem, da imamo zadnja dva meseca štiri vlade Uzunovića. Mi radikalci se moramo zbiti v goste vrste in biti vsi z Nikolo Pašićem. Mi bomo šli skupaj z njim na zbor v Iljine vode pri Kragujevcu. Tu se bodo zbrali radikalci iz Srbije, Vojvodine, Bosne in Hercegovine ter Dalmacije. (Kaj pa radikalci iz Slovenije?) Mi ne bomo podpirali nobene vlade, pa tudi ne radikalne, ako ne uživa zupanja Nikole Pašića. — To bo državni voz še škripal, dokler se ne bo polomil!

△ Brzjavni pozdrav U. J. U. Pribičeviću. Klub učiteljev SDS je poslal iz svojega nedeljskega zborovanja pozdrave g. Pribičeviću v Metliko. Brzjavka je bila kratka, ker moralo je, kar je srce težilo, izostati. Je pa tudi razumljivo. Kako poročati o rez Vatru oddanih glasov na nedeljskem zborovanju učitelstva v Ljubljani, na katerem je od 116 oddanih glasov dobila UJU le 33 glasov! In bi bilo gospoda Pribičevića preveč užalostilo in zato je brzjavka 33 pristašev g. Pribičevića iz ljubljanskega učitelstva izpadla tako suhoparno.

Kaj se godi doma

Škrlatinka v Slovenski Krajini.

Epidemija se vodno boji širi.

Tekom zadnjih par dni se je škrlatinka razpasla že po domala vseh prekmurskih občinah. Na novo se je pojavila v občinah: Brezovci, Rankovci, Hotiza, Vidonci, Koprivnik, Gaberje, Srednja Bistrica, Kapca, Ivanci, Bogojina, Satahovi in gotovo še v več drugih, odkoder pa še ni poročil. Ljudstvo gleda z bojaznijo v bodočnost. Gospoda, zlasti z one strani Mure, je že vsa odposlala svoje otroke proč iz okuženega ozemlja, kar daje povod za svojevrstne komentarje med revnejšimi sloji. Osnovne šole so nekatere že zaprte, druge pa čakajo vsak dan, da jih zapro. Obisk šole je zelo nereden; po okuženih krajih starši nočejo pošiljati svojih otrok v šole, ker se boje, da se ne okužijo.

Isolirna bolnica v Murski Soboti bo vsak čas polna.

V izolirni oddelku soboške javne bolnice je bilo doslej sprejetih že nad 60 otrok. Nekaj jih bo še mogoče sprejeti, vendar pa ne veliko, ker ni prostora. Že sedaj jih mora nekaj ležati po dvoje v eni postelji. Izmed v bolnici oskrbovanih otrok sta umrla doslej le dva. To dejstvo vpliva zelo pomirjevalno na ljudstvo. Vse drugače pa je seveda zunaj po deželi, kjer umrje skoro vsak drugi otrok. V M. Soboti je bil dirigiran še desinfektor iz Preloga v Medžimurju. Od higijeničnega zavoda v Ljubljani pričakuje bolnica dvajset postelj; kar pa seveda še ne bo zadoščalo.

Drž. realna gimnazija v M. Soboti zaprta.

Na drž. realni gimnaziji v M. Soboti se je v ponedeljek zadnjikrat v tem šol. letu vršil pouk, ki bi se moral končati šele prihodnjo soboto. Že v prejšnjem tednu je veliko učencev, ki stanujejo v okoliških občinah, v katerih divja škrlatinka, moralo izostati iz šole. Sprejemni izpiti za ta termin so odpovedani in se bodo vršili šele v jeseni.

Na osnovni šoli v M. Soboti momentano pouk še traja in se vsak čas pričakuje, da se ukine. V takem vzdušju je vsak uspešen pouk izključen.

Dr. Stefan Vučak,

zdravnik v M. Soboti, se je prostovoljno javil, da je v nujnih slučajih tihočih se škrlatinke pripravljen brezplačno ordinirati.

Proslava katol. mojstrov v Mariboru.

Pred 25 leti so katoliško misleči obrtniki osnovali v Mariboru Društvo kat. mojstrov. Iz malega semena je zrastle visoko in ponosno drevo. Danes je večina mojstrov v tej organizaciji. Iz navadnega društva, ki goji vzajemnost med člani, širi izobrazbo in daje tudi gmotno pomoč šibkim mojstrom, se je razvilo še stransko deblo, »Hranilnica in posojilnica društva kat. mojstrov«. Denarni zavod daje članom posojila in obrtniki nalagajo v svoj lastni denarni zavod odvečni denar. Hranilnico vodijo mojstri naravnost vzorno, tako da je danes ta zavod eden najbolj solidnih denarnih zavodov v Mariboru. Poleg tega je društvo osnovalo lastno Podporno in bolniško blagajno za svoje člane.

Pohvalno moramo omeniti, da društvo prireja predavanja, izlete in veselice in tako goji vzajemnost in s svojim delovanjem širi krščansko misel med obrtniki. Društvo je vzelo pod svoje okrilje tudi svoj naraščaj, namreč »Društvo katoliških rokodelskih pomočnikov«.

V nedeljo dne 27. junija slavi »Društvo kat. mojstrov« svoj 25 letni jubilej. Spored slavnosti bo sledeč: Zjutraj ob 9. uri v društveni dvorani slavnostno zborovanje. Ob pol 11. slovesen vhod v stolnico, kjer bo prevz. g. škof ob 11. blagoslovil društveni prapor. Ob 11. sv. maša, katero daruje mil. g. kanonik in stolni župnik Moravec.

Egiptovsko pismo.

Aleksandrija, 7. junija 1926.

Žalostne razmere v grški pravoslavni cerkvi.

Zadnje volitve grškega pravoslavnega patrijarha v Aleksandriji in pa poročila grških listov o cerkvenih homatijah v Carigradu, kjer je bil novoizvoljeni aleksandrijski patrijarh poprej vrhovni cerkveni poglavar, mi dajo povod za sledeči sestavek.

Propad grške pravoslavne cerkve.

V tej cerkvi je vse razcepljeno in kupljivo. En patrijarh za drugim se je ločil od Carigrada in je postal popolnoma samostojen. Nadškofije, škofije, župnije in vse cerkvene službe se oddajajo onim, ki so v stanu več plačati, ali pa onim, ki imajo močnejše zaščitnike; na vrednost osebe se nič ne ozira. Bivši carigradski patrijarh Meletij IV. Metaksakis je bil 20. maja l. l. izvoljen za aleksandrijskega patrijarha, ker je mogel volivce bolje plačati, nego njegov nasprotnik Nuvias.

Prav podobno je tudi v drugih cerkvenih zadevah. Za spoved n. pr. je treba plačati malo takso; če pa grešnik plača nekoliko več, ga oprostite tudi spovedi.

Tako je tukaj v Egiptu, pa gotovo tudi drugod v grški pravoslavni cerkvi ne bo veliko drugače. Na Hrvaškem je bilo n. pr. pred vojsko v pravoslavni cerkvi vpeljano, da je grešnik plačal za spoved en groš. Znano je bilo, da so se ubožnejši izgovarjali in izo-

stajali od spovedi, češ, da nimajo »grošiča«. Svetovna vojska pa je prinesla za grško cerkev, zlasti za carigradski patrijarhat, še novih vzrokov hitrega propada.

Popolna zmagá nacionalnih in obenem brezverskih Mladoturkov l. 1922. nad Grki, in pa mir, sklenjen med Kemal pašo in med evropskimi zmagovavci l. 1923. v Losanu (Lausanne), je povzročil ljudsko preseljevanje več milijonov Grkov iz Male Azije, Tracije in Carigrada na Grško in v Macedonijo; na njih mesta pa so odšli evropski Turki. S tem preseljevanjem je bil najbolj udarjen grški pravoslavni patrijarh v Carigradu, ki je izgubil veliko večino svojih vernikov.

Pred svetovno vojno je bil grški carigradski patrijarh duhovnik in svetna glava Grkov, ki so bili v turški državi. Patrijarh je imel veliko svetnih pravic in tudi sodno oblast v svetnih rečeh nad svojimi verniki; vseh teh privilegijev in svetne oblasti ga je oropal že omenjeni mir v Losanu. Carigradski patrijarh je ostal samo še senca tega, kar je bil pred vojsko, prav tako, kakor je mohamedanski kalif ostal samo še spomin poprejšnjega močnega turškega sultana, ki so ga Mladoturki l. 1924 kratkoma odslovili.

Da je ugled grškega patrijarha v Carigradu še huje propadel, je pripomogel priprost grški duhovnik Evtimij, ali kakor pravijo Grki Papas Eftim (Euphthymos), ki ga je mladoturška vlada podpirala in zlorabljala, dokler ji je kazalo. S pomočjo tega ničrednega duhovnika je Kemal paša skoro popol-

šek. Od vsote 120.000 dinarjev je bilo danes nakazano Olepševalnemu društvu 20.000 dinarjev. Ob tej priliki je socialistični svetnik Bahun poskrbel za nekoliko zabave na tej sicer mirni seji. Očital je županu, da je čuvaj v mestnem parku trgati rože in jih nato nesel na stanovanje g. župana. Tako vsaj je poročal nek mariborski list. Podžupan kot predsednik se je pojasnil, da je rože rabil mestni vrtnar in da je ta naročil stražniku natrgati cvetlice. Senzacija, katero sta hotela napraviti socialisti Bahun in Oslak se je tako razblinila v smeh. Berdajsu se prošnja za podporo pri renovaciji starega gradu odkloni, ker ni za to primerne kredite. Istotako prošnja potresne opazovalnice v Ljubljani, katero država premalo podpira.

Za peti odsek je poročal g. Weixl o mestni klavnici in hladilnici. Klavnica je končno dobila slovenska pravila in poslovni red. Klavnici se dovoli, da more gotove prestopke kaznovati na licu mesta z globo do 50 dinarjev in na povrnitev vseh stroškov.

Potem se je vršila tajna seja, pri kateri so sprejeli letni zaključek mestnega električnega podjetja. Komerzielnega ravnatelja gosp. Barleta so postavili kot definitivnega. Nadalje je bilo rešenih več prošenj za sprejem v mestno občinsko zvezo in drugo tekoče zadeve.

Versko misijonski dan.

Unio Cleri missionaria (misijonska zveza duhovščine) za lavantinsko in ljubljansko škofijo priredita v četrtek, 1. julija 1926, pri sv. Jožefu v Celju versko-misijonski dan za duhovnike.

Spored bo obsegal te-le točke:

Dopolodne. Ob 8 meditacija (Jezus Kristus, kralj).

Ob pol 9 sv. maša (daruje prevz. škof lavantinski).

Po sveti maši posvetitev Kristusu kralju pred Najsvetejšim.

Ob pol 10 zborovanje s sledečimi referati:

1. Važnost in pomen družbe Unio Cleri za kat. Cerkev. (Ref. dekan Anton Skubic.)

2. Misijonsko delo po naših organizacijah. (Ref. prefekt Jožef Krošl.)

3. Misijonska misel med protestanti. (Ref. prof. dr. Fr. Trdan.)

Ako bi se snov ne mogla predelati v dopoldanskih urah, se bo zborovanje nadaljevalo ob 2 popoldne.

Opoldne skupno kosilo.

Popoldne. Ob 3 redni občni zbor Misijonske zveze z volitvijo škofijskega vodstva.

Ob pol 5 misijonska kateheza pri šolskih sestrah.

Ob pol 6 misijonska meditacija in sklepna pobožnost v kapeli (ravno tam).

Spored je tako zasnovan, da bodo mogli udeleženci priti v Celje z jutranjimi, odpotovati pa isti dan z večernimi vlaki. Radi skupne hrane (kosilo in malica) prosimo, da se udeleženci javijo do 27. t. m. in sicer iz lavantinske škofije na naslov: Dr. Ivan Tomazič, stolni dekan predsednik U. C., Maribor, iz ljubljanske pa na naslov: Dr. Lambert Ehrlich, univ. prof., predsednik U. C., Semeniška ulica 2, Ljubljana. Stroški za skupno prehrano minimalni.

P. n. gospodje duhovniki se vljudno vabijo, da se poslužijo lepe prilike ter se poučijo o važnosti in potrebi misijonskega dela.

Vsi se veselimo

„Mirim“ čokolade

Kolesa! samo pri Goreu

(palača Ljubljanske kreditne banke)

Požar v Smodnišnici v Kamniku.

14. t. m. ob četrta na 9 je sirena na smodnišnici v Kamniku zaklicala na pomoč k požaru in brž je udarilo plat zvona. Ljudi se je polastil velik strah, ker se je iznad smodnišnice valil črn dim in so menili, da se je užgal smodnik. Pa se je le pri kuhanju katrana vnela mala baraka med žago in kemičnim laboratorijem, zato je gorelo s tako črnim dimom. Kamniški gasilci so bili tekom desetih minut z brzgalno na licu mesta, a jim ni bilo treba stopili v akcijo, ker je smodnišnična požarna bramba s svojimi vzornimi gasilnimi napravami lokalizirala požar in ga tekom ene ure ugasila. Dobro, da ni bilo vetra in da je smodnišnica pod upravo sedanjega upravnika, g. polkovnika Deroka glede požara res vzorno pripravljena.

Razne nesreče in zločini.

V Sarajevu se je vstrelil Fric Metz, sin tamnega uglednega trgovca, z lovsko puško. Bil je na mestu mrtve. — V Subotici sta dva orožnika umorila nekega Ladislava Nemeta in to iz ljubosumnosti, eden radi žene, drugi radi zaročenke. — V hotelu »Velebit« v Zagrebu je zadela kap Rudolfa Cater iz Celja. Bil je takoj mrtve. — V mestnem svaškem kopališču v Zagrebu so v kabini našli obleko, ki jo je pustil neki utopljenec. Poizvedbe so dognale, da je neki mladi plavač šel predaleč po Savi in izginil. Identiteta se ni dala ugotoviti. — Dijaške avanture v Sarajevu se nadaljujejo. Sedaj je na vrsti Mirko Bogdan iz II. razreda meščanske šole, ki ni radi slabih redov se poslužil noža, ampak je enostavno pobegnul in — nema ga više. — Narednik Domenik Dese je padel z letalom vred na tla iz višine kakih 60 metrov in sicer blizu Mostara. Letalo je uničeno, narednik pa težko poškodovan. — Trupla ponesrečenih avijatikov poročnika Brajkoviča in narednika Brišiča v Novem Sadu so izkopali in prepeljali v domači kraj Cetinje oziroma Delnice. — V Zagrebu so aretirali neko Lucijo Bernard, ki je bila že 95 krat kaznovana in okoli tristo krat aretirana.

Drobtine.

Na Dunaju obstoja orkester, katerega sestavljajo edino doktorji medicine.

—o—

Kanada je še tako redko naseljena, da pridejo manj kot trije prebivalci na štirijaško miljo.

—o—

Vestfalska policija ima nalog, da sme streljati za prehitro vozečim avtomobilom, ako se na dano znamenje ne ustavi.

—o—

Od vseh dosedanjih papežev je bil eden Anglež.

—o—

V Bradfordu na Angleškem so spravljali premog v hišo in pri tem je bilo ubito malo okno. Nastala je vsled tega dolgotrajna pravda, katera je stala 800 funtov ali nad 200 tisoč dinarjev.

—o—

Zračunali so, da ima en sam blisk toliko elektrike v sebi, da bi od tega toka vse žarnice v mestu Londonu svetile osem minut.

—o—

V Bathu na Angleškem so vlomilci vlomili v trafiklo, kjer so iz okna pobrali tobak, ki pa ni bil tobak, pač pa je le markiral za reklamo. Nato so vdrl v vinsko trgovino ter iz okna odnesli steklenice vina, ki pa ni bilo vino, pač pa le barvana voda.

—o—

Računajo, da zemeljska obla tehta šest trilijonov ton.

noma ugonobil grški pravoslavni patrijarhat v Carigradu.

Kdo pa je Papa Eftim?

Pred dobrimi petimi leti je bil še priprost grški pravoslavni duhovnik nekeje v Mali Aziji, danes pa se imenuje »Škof in patrijarh turško-grške pravoslavne cerkve«.

L. 1920. in 1921. se je sedanja mladoturška vlada trudila, da bi bila odcepila Grke v Mali Aziji od grškega patrijarha v Carigradu, ki je bil takrat zaseden od Angleške, češ da je grški patrijarh odvisen od grške kraljeve vlade v Atenah. Turčija je hotela imeti v Mali Aziji samostojnega grškega patrijarha in v cerkvi jezik turški. Ta novi patrijarh naj bi bil v Cezareji.

Grki v Carigradu so se posmehovali temu prizadevanju Mladoturkov, toda ne dolgo; kajti Kemal paša, vodja Mladoturkov, je bil že dobil omenjenega duhovnika Eftima, ki je bil pripravljen prevzeti čast in oblast turško-grškega patrijarha v Cezareji, četudi so mu bili ravno ti Turki malo poprej obesili dva prava rodna brata.

Ker se je splošno mislilo, da za Eftimom stoji turška vlada v Angori, so se radi miru, politike in varnosti oklenili skoro vsi škofje, duhovniki in maloazijski Grki tega novega turško-grškega patrijarha, četudi je bil samo preprost duhovnik in oženjen.

Dne 8. jan. 1922 se je obrnil carigradski patrijarh Meletij IV. in njegov sv. sinod na Društvo narodov in je protestiral zoper no-

vega turškega patrijarha. Za odgovor na ta protest je Papas Eftim sklical cerkveni zbor v Cezareji in je začel organizirati novo turško-grško pravoslavno cerkev v Mali Aziji. In glejte, nihče izmed domačih grških škofov ni protestiral, četudi Eftim ni bil škof in ni imel nobene cerkvene oblasti od višjih.

V tem času pa, ko so se vršile te grške verske homatije, so Mladoturki pod vodstvom Kemal paše popolnoma premagali Grke, uničili njih armado in začeli Grke splošno poditi iz turške države. V Mali Aziji je bilo namah konec vsake grške cerkve. Papas Eftim kot političen mož, se ni več brigal ne za patrijarhat, ne za vero, temveč le za svoja posestva, ki si jih je bil pridobil v bližini glavnega mesta Angore za časa, ko je bil turško-grški patrijarh.

Papas Eftim se poteguje za patrijarhat v Carigradu.

Med tem, ko je Papas Eftim svoja posestva obdeloval v Angori, so njegovi privrženci delali zanj v Carigradu. Dne 1. junija 1923. je razgrajaloča druhal vdrla v Fanar, rezidenčno carigradsko patrijarha. Pograbila je patrijarha Meletija, ga suvala in pretepala. V njegovi palači so ga vlačili po stopnicah in zahtevali, naj se na mestu odpove svoji časti in službi patrijarha, češ, da je on kriv grškega poraza v Mali Aziji, ker je držal z grško vlado v Atenah in je s tem škodoval na vojsko s Turki. Druhal bi ga bila ubila, da ni prihitel na lice mesta oddelek francoskih vojakov, ki je pri-

Dnevne novice

★ **Interesente 8. ljubljanskega vzorčnega velesejma** uljudno opozarjamo, da sprejemamo naročila za oglase za oglede kataloga samo še do 20. junija. — Administracija oglede kataloga, Ljubljana, Kongresni trg 9.

★ **Himen.** V ponedeljek, dne 14. t. m. sta bila poročena v župni cerkvi v Starem trgu cerkvena pevca basist Andrej Ravčelj iz Viševke in altistinja Olga Kandare iz Starega trga. Bilo srečno!

★ **Poročil se je** g. Nikola Drezgič, poročni z gđ. Terezinko Ogrizek iz Rogaske Slatine.

★ **Tobačna tovarna v Ljubljani** razpisuje na dan 16. junija t. l. ob 11. uri ustmeno licitacijo za oddajo žaganja v zakup za dobo enega leta. Količina žaganja, ki se nabere tekom enega leta znaša okrog 20.000 kg. Vsa tozadavna pojasnila se dobe v ekonomatu tobačne tovarne.

★ **Lavanjski ordinariat** razpošilja te dni VI. številko škof. Oglasnika, ki med drugim prinaša pastirski list o sedemstoletni smrti sv. Frančiška Asiškega, važno sporočilo o bratovščini sv. Cirila in Metoda, odreditev evharističnih pobožnosti povodom kongresa v Chicago, tudi vabilo k misijonskemu dnevu 1. julija 1926 v Celju. — Zaradi važne vsebine bi bilo želeli, da bi gospodje dekani to številko brž po prejemu dostavili župnijskim uradom.

★ **Lekarna v Domžalah.** Kapetan II. razreda in šef lekarne pri vojaški bolnici v Ljubljani, Dragutin Milič, je dobil koncesijo za otvoritev javne lekarne v Domžalah.

★ **Polovična vožnja** za orlovsko prireditel v Ljubljani dne 27. t. m. je dovoljena. Na vstopni postaji kupite cel listek in ga dajte žigosati. Izkaznico za polovično vožnjo dobite samo v Ljubljani na Stadionu pri blagajni.

★ **Na državni realki v Ljubljani** bo vpisovanje novih učencev in učenk za sprejem v I. razred v torek 29. junija ob 8. do 12. — Sprejemni izpiti pa se bodo vršili v sredo dne 30. junija. Pričetek točno ob osmih zjutraj. — Zunanji učenci se morejo ob prilogi krstnega lista in izpričevala za vstop v srednjo šolo tudi pisмено prijaviti. — Natančna pojasnila so nabita v realčni avli.

★ **Dr. Šaban bo izpuščen.** — Dr. Šaban, bivši ravnatelj kaznilnice v Lepoglavu, bo izpuščen na prosto iz preiskovalnega zapora proti kavci 150.000 dinarjev. Preiskava se bo nadaljevala.

★ **Pozor krojači!** Krojaški pomočnik nam piše iz Zagreba: Nikar ne hodite v Zagreb, ker je tukaj veliko brezposelnih. Tudi ni res, da »Mehaniška radiona odjela« plača od 400 do 800 dinarjev na teden, res pa je, da plača od 150 do 200 dinarjev. Tukaj nas je še nekaj Slovencev; nekateri so se že vrnili, kateri so imeli denar. Kdor ga pa nima, pa pač mora ostati doma.

★ **Kriza v kmetijstvu.** Toliko deževja in viharjev, kakor jih imamo letos na Slov. Štajerju, niti stari ljudje ne pomnijo. Na njivah leži pšenica, rž in ječmen zbito v tla. Pri krompirju se že ponavlja gniloba, koruza ne more naprej. Sušenje sena je nemogoče. Potoki in reke so poblatile najlepše travnike v nižavah. Vinogradi so zaostali za najmanj 14 dni v razvoju. Sadrž ne bo toliko, kolikor se je prvotno mislilo in pričakovalo.

JUHANA Zdravniško priznani krepčilni

JUHAN

je najboljši dodatek k vsaki juhi. Cenj. gospodinja, samo en polkus in postane Vam nenadomestljiv domači prijatelj. — Številna priznanja. Dobiva se povsod!

deljen francoskemu poslanstvu v Carigradu; vojaki so mu rešili življenje.

Meletij se je na to odpovedal patrijarhatu. Dne 10. jul. 1923 je zapustil Carigrad in se naselil v Atenah.

Papas Eftim je hitel iz Angore v Carigrad in je imel 21. sept. 1923 slovesen sprejem v patrijarhalni palači v Fanaru, ker so Grki menili, da je on vladni kandidat za patrijarhalni sedež. Dne 4. oktobra 1923 je Eftim imenoval samega sebe za upravitelja »carigradskega patrijarhata in je svoje bivališče prenesel v Angoro, kjer je sedež mlado-turške vlade. Obenem je imenoval sebe za zastopnika grške cerkve pri turški vladi.

V splošni zmedi grške cerkve, zlasti še, ker se je vse križem mislilo, da za Eftimom stoji Kemal paša, se nihče izmed udov sv. sinoda in izmed škofov ni upal nasprotovati novemu cerkvenemu poglavarju. Ko pa so Grki zapazili, da turška vlada ni za Eftimom, so dne 6. decembra 1923 izvolili novega patrijarha, namreč Gregorija VII.

Ko je Papas Eftim izvedel za to volitev, je nemudoma pridrvel v Carigrad in že prvi dan po volitvi, 7. dec. 1923, novega patrijarha s silo pregnal iz fanarske palače. Zdj pa je turška vlada pokazala, da ne potrebuje več Eftima. Dala ga je po policiji izgnati iz Fanara, kamor se je naselil patrijarh Gregorij VII.

Razna izobčenja in sodnijske tožbe.

Papas Eftim je bil poražen in patrijarh Gregorij VII. se je pripravil, da bi izobčil upornega duhovnika. Toda Eftim ni bil izgubil

★ **Kedaj bodo razpisane volitve v okrajne zastope?** Nerazumljivo nam je, zakaj vlada ne razpiše volitev v okrajne zastope, ko je vendar jasno, da nimamo niti enega okrajnega zastopa na Slov. Štajerju, ki bi se imel dovoljno število pravilno izvoljenih članov. Če nočete volitev po zakonu o srezkih samoupravah, pa odredite volitev po starem volivnem zakonu!

★ **Misijonske razglednice.** Uprava »Kato-liških misijonov« ima na razpolago krasne misijonske razglednice: dve seriji po 10 razglednic. Prizori iz kitajskih misijonov. Jasne slike, lepi prizori, lično izdelano, močan papir. — Cena posamezne razglednice 1 dinar, cela serija 8 Din. Naroča se: »Kato-liški misijonci, Tabor 12, Ljubljana.

★ **Novi okrajni ekonom.** Za okrajna ekonomista imenovana g. Emeran Stoklas pri okrajnem glavarstvu Prevalje in g. Vekoslav Štampar, dosedanji ekonomski uradnik na velikem županstvu, pri okrajnem glavarstvu Ljutomer.

★ **Nov list v Belgradu.** Z 18. t. m. začne izdajati v Belgradu Cirko Cvetko, bivši direktor »Novega lista« politični list »Košava«.

★ **Pravda radi kritike.** V Novem Sadu so igrali delo belgrajske pisateljice »Leskovčani v Parizu.« V »Vidovdanu« je kritika oporekala delu literarno vrednost. Pisateljica sedaj toži list in zahteva 150.000 dinarjev odškodnine.

★ **Peki so propadli.** Zagrebška občina je odbila predlog pekov, da se zvišajo cene kruha.

★ **Iz Uradnega lista.** Uradni list ljubljanskega mariborske oblasti z dne 11. junija t. l. objavlja: Natečaj za sprejem gojencev v zrakoplovno podčastniško šolo; Natečaj za sprejem novih učencev v državno prometno železniško šolo.

★ **Iz zdravstvene službe.** Za zdravniška volonterja sta imenovana: dr. Janko Kalan pri splošni bolnici v Ljubljani in dr. Anton Štor pri splošni bolnici v Mariboru.

★ **Iz gozdarske službe.** Napredovali so za podšumarje v 1. skupini III. kategorije Franc Cerlevac, Jakob Jesenko, Valentin Tomše in Vincenc Meršol, šumarji v 2. skupini III. kategorije Anton Hanzlovsky in Vinko Auser, šumarja v 3. skup. III. kat. — vsi direktorje šum v Ljubljani; Edmund Krivec in Andrej Antonc, okraj. šumarja v 2. skup. III. kat.; Edvard Serneč, Rafael Burnik in Alfred Majzenovič, okrajni šumarji v 3. skup. III. kat. — vsi v mariborski oblasti; Anton Knez, Alfred Busbach, Karel Lesjak, Fran Primožič in Gustav Kordon, okrajni gozdarji v 3. skupini III. kategorije — vsi v ljubljanski oblasti.

★ **Prof. dr. Vodnik umrl.** Predsinočnjim je zadela kap dr. Branka Vodnika, vseučiliškega profesorja v Zagrebu. V njegovi tožbi proti dr. Zdenku Verniču zaradi razžaljenja časti se je imela prav te dni izreči razsodba. Pokojnik je bil rojen 1. 1879 v Varaždinu; njegovo prvotno ime je bilo Drexler. L. 1911 je bil dr. Vodnik imenovan za docenta hrvatske književnosti na zagrebški univerzi. L. 1920 pa za rednega profesorja. V politiki je nastopal kot pristajal SDS.

★ **Iz Invalidskega zavoda v Celju.** Za uradnika Invalidskega zavoda v Celju je imenovan Alojzij Mramor, dosedaj upravni uradnik v Invalidskem zavodu v Ljubljani.

★ **Iz poštne službe.** Imenovana sta: pri poštne ravnateljstvu v Ljubljani za nadzornika Miroslav Matjašič, dosedanji tajnik pri istem ravnateljstvu; pri poštne uradu v Mariboru 2 za uradnika Anton Krolnik, dosedaj v Poljčanah.

★ **Krasna izbira najnovejših bluz.** — M. Kristofič-Bučar, Stari trg 9.

poguma in ni počival, temveč se je dne 12. jan. 1924 s silo polastil v Carigradu v mestnem delu Galata grške cerkve, imenovane Panagia Kafatiana. Patrijarh je nato 19. febr. 1924 izobčil Eftima iz cerkve in ga degradiral t. j. vzel mu je vse pravice svečenika za celo življenje in ga proglasil za svetnega človeka. V odgovor na to cerkveno kazen je Eftim tožil patrijarha pri turškem sodišču radi žaljenja časti in kratenja dobrega imena. Sodišče je patrijarha obsodilo v precejšnjo denarno globo v prid Eftima. Nato je Papas Eftim dne 7. jul. 1924 v cerkvi Panagia Kafatiana vpeljal novo turško-grško cerkev s turškim obrednim jezikom.

Turška vlada v Angori se na zunaj ne vmešava v te grške verske homatije, temveč zdaj enemu zdaj drugemu prav da in tako prepri na obeh straneh podpihuje, ker to je voda na nje mlin; s tem silno slabi grški verski in obenem tudi politični vpliv v Turčiji.

Dne 13. jul. 1925 je bila v Carigradu zopet volitev novega grškega patrijarha. Izvoljen je bil sedanji patrijarh Bazilij III. Pri tej priložnosti so bili privrženci Eftimovi zopet vdrl v Fanar, toda policija jih je iz njega takoj izgnala.

Nova turško-grška pravoslavna cerkev.

Turška policija je bila sicer zopet izgnala Eftimove privržence iz fanarske palače, na skrivnem pa je vlada v istem času Eftima samega obvestila, da ne bo nasprotovala njegovim verskim nameram, ker je vera v Turčiji prosta. Papas Eftim je ta vladni mišljenja takoj

★ **Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana,** Poljanski nasip 10-I pošlje vsakemu naročniku »Slovenca« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

V nedeljo 4. julija bo v Trebnjem celodnevna prireditev II. dolenjski orlovski tabor novomeške ekspoziture O. P. in proslava 15 letnice trebanjskega Orla.

Ljubljana

○ **Edino Ljubljana** v celi Jugoslaviji ima Stadion, kjer bo v nedeljo, dne 27. junija t. l. orlovski nastop.

○ **Društvo rokodelskih mojstrov** je sklenilo na občnem zboru dne 13. t. m. sklicati vsak teden svoje člane in prijatelje k družabnemu sestanku. Prvi teden sestanka bo danes ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Radi razgovora o zelo nujnih in važnih stanovskih zadevah, ki je na dnevnem redu prvega sestanka, vabi društvo, da se ga udeležijo vsi mojstri in prijatelji naše organizacije. — Društvo rokodelskih mojstrov. Franc Pust, t. č. predsednik.

○ **V okviru Igralskega dneva** se vrši v nedeljo dne 20. t. m. ob 11. uri matineja v opernem gledališču. Sodelujejo dame in gosposde: Betetto, Drenovec, Holodkov, Knittl, Kovač, Lovšetova, Medvedova, Thierry-Kavčnikova, Žaludova, ženski in moški operni zbor. Pri klavirju g. Balatka, g. Neffat in g. dr. Švara. Navadne operne cene. Vstopnice se dobijo ob četrtka dalje pri dnevni blagajni v Operi.

ZLATO NA DNU MORJA

Vam ni dosegljivo, pač pa dobiti najboljših oblačil po najnižjih cenah pri tvrdki

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Maribor

□ **V sredo, dne 16. junija,** je redni mesečni shod duhovnikov-treterjednikov ob ¼5 popoldne v frančiškanskem samostanu v Mariboru.

□ **Slavje v cerkvi sv. Alojzija.** V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršila v cerkvi sv. Alojzija prisrčna slavnost. Prvoobhajanci — vadničarji so pristopili k mizi Gospodovi in msgr. prof. in zač. ravnatelj J. K. Vreže je slavil zaključek svojega dolgoletnega plodnosnega delovanja na drž. moškem učiteljski, ker stopi s koncem teč. šol. leta v pokoj. V cerkvi so se zbrali poleg učencev in dijakov učiteljskega člena zavodovega profesorskega zbora in starši prvoobhajancev. Navzoča sta bila tudi obl. inspektorja dr. Pečovnik in Vrščaj. Asistirano sv. mašo je daroval prelat dr. Tomažič. Gledljivo je bilo videti, ko so pristopili prvoobhajanci k sv. obhajilu, vsak spremljan od tovariša-součenca z gorečo svečo v rokah. Med obhajilom so izvajali na koru učenci prof. Berana Fitzenhagenov kvartet za čelo. Ob koncu sv. maše je razdelil prelat dr. Tomažič po kratkem, iskrenem nagovoru prvoobhajencem lepe spominke podobe. Vsa slavnost je napravila na navzoče globok vtis in je dala obenem najlepše izpričevalo marljivemu, po očetovski skrbečemu veroučitelju prof. Vrežetu.

□ **Prireditve katoliške mladine** v Mariboru dne 13. junija je zelo lepo uspela. Občinstvo se je v izvanredno velikem številu

udeležilo slavnosti. A z žalostjo moramo konstatirati dejstvo, da tako zvanih »boljših krogov« in inteligenec ni bilo, kakor je bilo pričakovati. To je vse graje vredno, kakor smo grajali, da je inteligenca popolnoma izostala tudi pri majniški proslavi našega delavstva. — Skupno se je nedeljske slavnosti katoliške mladine udeležilo preko 700 oseb, kar je za Maribor gotovo lepo. Zabava je bila v Birtičevem senčnatem vrtu čisto domača in prijateljska. Godba K. O. se je po izjavah strokovnjakov izsolala že v prav dobro godbo, tako da se lahko meri z vsemi drugimi.

□ **Naj odgovorimo!** Pozvani, naj vendar odgovorimo na kritiko »Slovenčeve« kritike v nedeljskem »Taboru«, izjavljamo, da smo s kritikom »Slovenca« zadovoljni, ker je splošno znano, da so »Slovenčeve« kritike res stvarne, kar tudi kritika kritike pripoznava. Poleg tega pa je ta kritika kritike spisana le za en sam slučaj zadnjega koncerta »Glasbene Matice«. Gospodu A. je znano, da tudi prizadeta kritika ni bila brezsrčna, niti izredno strankarska, niti neredna, puhla in splošna. Mislimo, da se »Glasbena Matica« zaveda svoje umetniške vzvišenosti nad drugimi društvenimi zbori, da prenese domačo odkrito besedo in ne potrebuje običajnega hvalisanja. Zato tudi ni potreba nikomur obupavati, ker v kritiki, ki je stvarna, ni nikakega strupa. — Uredništvo.

□ **Nabori v Mariboru** se vršijo te dni 15., 16., 17. in 18. junija v vojašnici Kralja Aleksandra na Meljski cesti. Ti potekajo še dokaj mirno, da ni videti toliko žalostnih prikazni kakor navadno ob takih dnevih.

□ **Izstop iz državljanstva.** Rudolf Lešnik, rodem iz Slovenjgradca, pristojen v Maribor, sedaj vinski trgovec v Gradcu, je izstopil iz državljanstva SHS.

□ **K izpremembam v narodnem gledališču** še dostavljamo, da bo več starejših priznanih igralcev zato zapustilo mariborsko gledališče, ker niso več tu angažirani za prihodnjo sezono, na kar seveda jim drugega ne kaže. Zanimalo nas bi, v koliko se izvršujejo izpremembe v smislu celoletnih kritik in v koliko iz drugih vzrokov.

□ **Protituberkulozna liga** je začela z zidanjem posebne protituberkulozne oddelka v drž. bolnici. Dela izvršujejo mariborske tvrdke Živic, Potočnik, Kompara, Hietzl in Richa. Delo bo do konca avgusta popolnoma dogotovljeno.

□ **Pomazani napisi tvrdk.** Po mariborskih ulicah smo opazili, da so v neki pretekli noči neznanci pomazali v napisih tvrdk vsa nemška tudi krstna in rodbinska imena. Gotovo nismo za to, da bi se blesteli nemški napisi posameznih tvrdk po našem mestu, vendar nikakor ne odobravamo takega poškodovanja tuje lastnine, ker imamo itak oblasti, ki so dolžne in upravičene v tem oziru napraviti red. Poleg tega pa smo mnenja, da imajo tudi nekateri navdušeni Slovenci imena, ki niso slovenskega značaja, pa se nihče ne razburja. Enako tudi ne, da se tako v slovenski družbi rado nemško govori. Ne v besedah, pač pa v delu je naša rešitev ali nevarnost od drugih.

□ **Vlom in tatvina.** V noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v delavnico mehanika Kresnika na Tržaški cesti. Kresnik je dobil ravno istega dne 12 novih koles iz tovarne in tatovi so morali biti o tem poučeni. Zvili so križe na oknu, zlezli v delavnico in ker kolo ni šlo skozi okno, so ga demontirali ter tako spravili ven. Ko so se spravili nad drugo kolo, se je prevrnilo in nenadni ropot je tatove pregnal. — V nedeljo popoldan je bilo ukradeno kolo iz hodnika frančiškanskega samostana.

□ **Nočni napad?** Na stražnico v magdalenkem predmestju je v ponedeljek ponoči prihitel neznan moški z zlomljeno roko ter izjavil stražniku, da ga je neki neznanec na »Cesti ob železnici« napadel ter ga vrgel ob tla, da si je zlomil roko. Stražnik je odšel na naznačeno mesto napada, ko pa se vrnil, ne da bi koga tam našel, je že tudi neznan poškodovanec izginil. Policija sedaj sumljivo za deva dalje preiskuje.

□ **Avtomobilska nesreča v Slivnici pri Mariboru.** Tukaj sta dne 13. junija okrog 8. ure zvečer trčila skupaj avtomobil grofa Attemsa in motorno kolo z znamko SI 389. Nesreča se je zgodila ravno pred hišo drž. cestarja in se je lastnik motornega kolesa težko poškodoval po obrazu in trebuhu, kolo se je popolnoma skrivilo, a žena, ki je sedela zadaj, je odletela daleč v stran in je odnesla lažje praske iz karambola. Poškodovanca je odpeljal takoj grof Attems v mariborsko bolnico. Krivda po izpovedi očitvecev na licu mesta zadene ponesrečenca, ker je vozil na levi strani, razen tega je ravno na onem mestu oster ovinek, ki je brez vsakih varnostnih signalov za počasno vožnjo. Če se že pripušča drvenje avtomobilov po drž. cestah z vsako največjo brzino, naj bi v izogib nadaljnjih nesreč na sličnih ostrih ovinkih se postavila znamenja za počasno vožnjo, ker se bodo sicer slične nesreče vedno ponavljale.

ZEL in PLEVEL

Slovar naravnega zdravilstva.

Brosiran 60 Din, vezan 75 Din.

JUGOSL. KNJIGARNA - LJUBLJANA.

Celje

GLAVNI OBTOŽENEC V CARINSKEM PRO- CESU IZGINIL.

Po mestu Mariboru se je raznesla novica, da je glavni obdolženec v carinski aferi, Viljem Hohacher neznanom izginil iz mesta ter pobegnil najbrž čez mejo. V resnici sta iskala Hohacherja na policiji njegova mati in zagovornik dr. Koderman; mati je izjavila, da sina že od prejšnjega večera ni domov. Sodišče je vse obdolženice izpustilo do nadaljne rešitve domov, ker imajo vloženo precej visoko kavicjo — tako n. pr. Hohacher okrog 100.000 Din. Ker pa znaša globa mnogo več, je najbrže riskiral kavicjo ter se umaknil ječi in globi preko meje.

✶ Poročevalcem raznih dnevnih listov je sedaj po reviziji na poštenu uradu delo zelo oteženo. Preje je bilo dovoljeno na račun abonmentov v tem slučaju uredništvom telefonirati, sedaj je to prepovedano. Ako je ta način telefoniranja upeljal, odnosno dovolil prejšnji upravnik pošte, se mu to po našem ne more šteti v zlo, temveč k večjemu za uvidenost in naklonjenost častnikarstva.

✶ Resnici na ljubo moramo konstatirati, da ni bil odpoklic, odnosno upokojitev prejšnjega poštnega upravnika akt kakšne strankarske maščevalnosti, temveč je bil prejšnji upravnik upokojen, ker je dopolnil službena leta. Svoje mnenje o načinu te upokojitve pa seveda še vedno vzdržujemo. Kako lepo bi bilo, ako bi državna uprava tudi v drugem oziru tako hitro funkcionirala!

✶ Slabe naše ceste pridejo šele sedaj v suhem in prašnem stanju prav do »izraza«. Po državni cesti in oni, ki pelje skozi Breg na Laško, je toliko prahu, da se dvigujejo pri vsakem malem vozilu ali že celo dvokolesu taki oblaki prahu, da zaprejo za dolgo časa mimoidočim vid. Uboge stranke, ki stanujejo po teh cestah! Upanja na popravno ni nikakega, ker se ne vidi prav nikakega gramoza ob cestah. Pravijo, da ni denarja, namreč pri nas, drugod ga je baje dovolj.

✶ Na mestnem magistratu vlagajo sedaj nova okna z okvirji vred. Bilo je potrebno, da so se izenčila tudi druga okna z onimi, ki so jih vpostavili po zimi.

✶ Stavbeni svet, ki je bil od strani mestne občine na prodaj in ki leži na vogalu Vodnikovce ulice in Kralja Petra ceste, so prvotno nameravale kupiti tri stranke, odnosno podjetja. Mestna hranilnica onega na sredi, kjer stoji sedaj trgovina Vranjek, na desno ob Kralja Petra cesti Lastni dom in prostor ob Vodnikovci ulici pa Ljudska posojilnica. Ker poslednja ni mogla sprejeti pogojev, ki jih je ponujal magistrat, odnosno mestni svet, je sedaj sklenila tudi prostor ob Vodnikovci cesti kupiti Mestna hranilnica, ki bo zgradila na tem mestu najkasneje do leta 1928. dve trinadstropni stanovanjski hiši. Ljudski posojilnici se je namreč ponujal premajhen prostor.

✶ Tujcev je v našem mestu še prav malo, čeravno živimo v času, ko je bilo v drugih letih v tem času že prav veliko letoviščarjev. Vzrok je nestalno vreme.

Laško

Razvoj Laškega trga. Ze v preteklosti je zavzemal Laški trg odlično mesto med štajerskimi trgi; gleda lahko nazaj na leto zgodovino, ki je v glavnih potezih začetna v kroniki enega njegovih največjih sinov prosta Ignaca Orožna. Pa tudi v bodočnosti se ne bo dalo Laško potisniti v ozadje. Njegov razvoj jamči za to. Laško dobiva vedno bolj industrijski značaj. V njegovi bližini so bogati premogovniki. V njem in okrog njega obratujejo lepa podjetja ki stalno napredujejo. Tukaj je pivovarna, kamenitna tovarna, ne daleč od Laškega stoji mogočnega poslopja cementne tovarne. Prav posebno pozornost vzbuja transformatorska postaja Laške elektrarne. To je posebnost prve vrste. Od nekdaj že tudi slovi Laško po svojih toplicah, o katerih je strokovnjak dognano, da vsebujejo radij. Vrh vsega tega pa še tako lepa lega ob železnici. Ni čuda, da je že od nekdaj sedež sodnije, novejši čas pa tudi okrajnega glavarstva. Primernejše mesto se ne bi bilo moglo za to izbrati. Ker pa Laško kulturno kakor zgodovinsko tako visoko stoji, se ne bo pač nikdo čutil, ako se de luje zadnji čas na to, da se prisodi trgu čast mesta. Ako kateri trg, ima Laško vse pogoje, da postane mesto. Upajmo, da ne bo več daleč čas, ko se proglasi Laško za mesto. Gotovo bodo tudi poslanci pospešili to zadevo.

Trbovlje

✶ Izseljevanje na Francosko. Te dni odpo-
tuje zopet okoli 400 rudarjev z izseljenjskim
agentom v Francijo. Med njimi jih je večje število
z družinami. V kratkem odpojujejo pa oni, ki jim
preskrbi po strokovnih organizacijah posredoval-
nica za delo potne liste. Akoravno delavci iz ru-
darske stroke rad potuje iz dežele v deželo, ven-
dar ni danes za izselitev nobenega navdušenja kot
nekadaj. Vsak bi rad jedel svoj kruh v svojem
kraju. Želimo jim srečno pot in uspeha v tujini.

✶ Hallejeve komet se sicer ni prikazal, pri-
kazuje se pa rapidno zdajva hišice, glavni dobitel
loterije Državne doma v Trbovljah. Srečke se
naroča pri Loterijskem odboru Državne doma
v Trbovljah, stane pa 10 Din. Priporočamo.

✶ Reducirani vpokojeni poduradniki se ži-
vahno gibljejo. Ustanovitvi nameravajo stavbinsko
zadrugo, da pride vsak do svoje hišice, ker ni do-
biti stanovanja v Trbovljah. Zaposlili bodo tudi
TPD, da jim da vsako leto deputatni premo-
v poljubni množini itd. Upanje imajo, da jim bo šla
urdba na roke, ker so vse moči posvetili njej v
urid.

✶ Plača rudarjev. Rudarji so bili na več
mestih, kjer delajo na akord, plačani pod min-
malno plačo. Delavce posebno obtežuje, ker mo-
rajo po novi regulaciji s plačo plačevati smodnik,
ki je jako drag, akord se jim je pa zvišal samo za
20 odstotkov in je v teh odstotkih vračunan tudi
nabavni prispevek in draginjske doklade.

✶ Umrl je Balentin Jože šele pred 8 meseci
vpokojeni predelavec v kovaški delavnici na
Gnidi. Pri rudniku je bil zaposlen 36 let in bil
vzor pridnega delavca.

Hrastnik

Vajeniška oprostitve. V nedeljo, 20. t. m. se
vrši vajeniška preizkušnja v Dolinskih gostilni.
Da se vrše vse preizkušnje v gostilniških presto-
rih, se ni čuditi, kajti to je stara praksa, proti ka-
teri se je sicer že več rokodelcev izrelo, a nič ne
pomaga. Dejstvo, da je bil krojač g. Arnsšek svoj
čas zaupnik, za njim gospa Volter priča o odporu
proti omenjeni praksi od strani obrtnikov. Sedanj
načelnik oblačilne zadruge gotovo ni o tem po-
učen. Ker pozitivno vemo, da je voljna šolska
oblast v Hrastniku dati prostora na razpolago, se
žudimo, zakaj se ne bi mogla oprostitve vršiti v
šoli. Komu na ljubo se vrše oprostitve po gos-
tilinah?

Cestne zadeve. Okrajni zastop dela betonski
zid za vodo pri deški šoli. Človek bi pričakoval,
da bodo zaposlili pri tem delu brezposelne. Pa je
drugače!

Prosveta. Prihodno nedeljo se vrši gledali-
ška predstava kat. prosv. društva iz Trbovelj pri
g. Al. Logar na Hribu.

Credilni dan se vrši v nedeljo v Hrastniku
in na Dolu v korist javni knjižnici.
Umrla je pretekli teden 74 let stara rudar-
ska vpokojenka Majdič. Bila je pridna za delo in
pobožna žena. Lansko leto so ji vzeli stanovanje
ter je dolgo bivala na podstrešju Orožnevo hiše.
Pozneje je bila prisiljena iti v občinsko izolirnico
v takozvano Inatovo graščino. Doli je zbolela in
naposled umrla. Pokopali so jo na Dolu.

Nvo krojaško delavnico je otvoril g. Anton
Svajger pri g. Drnovšku na kolodvoru.

Steklarna zida zopet veliko skladišče.
Dol pri Hrastniku: Prihodno nedeljo se vrši
izredni občni zbor kmetijske nakupovalne zadru-
ge v lastni hiši po prvi maši. Občni zbor je velikega
pomena za obstoj zadruge in se ga udeležijo tudi
zastopniki Zadrugne zveze.

Fotograf. Stakovnik, ki je že dalje časa bo-
lan, je dobil pomočnika.

Rogaška Slatina

Osebnost. Kopalški zdravnik dr. Maver
Gross, ki ima tudi radi svojega pokolenja in stran-
karske pripadnosti, največ pa radi svoje agilnosti
in strokovne sposobnosti, vplivne nasprotnike, je
bil te dni vpoklican v voj. službo. Zdj se je ne-
pričakovano vrnil v Slatino z dopustom za ves čas
sezone. Pravijo, da je v Belgradu razkrinal in-
trige proti njegovi osebi.

Casino zopet otvoren. Bogatašem je zopet da-
na prilika, da se igrajo s tisočaki, ker je po dolgem
času zopet otvorena igralnica. Pred leti so jo za-
prli, ker je v njej izgubil teke stotisoče mož iz
visokih belgrajskih krogov. Čemu jo je bilo treba
zopet otvoriti?

Pogovor med šetaleci. Eden pravi: »Na Slatino
ej treba še nekaj zdravnikov, še pol ducata gostiln
in še par trgovin, pa manj gostov — in...«
Drugi: »No — in...? — ...in bo mir na bo-
jišču.«

Uršnika

Vrtno veselico in gledališko predstavo je pri-
redilo preteklo nedeljo ljubljansko Kat. društvo
rokodelskih pomočnikov. Moški zbor, obstoječ iz
približno 30 mladih pevskih grl, je pihel naravnost
iz kolodvora v župno cerkev, kjer je kon-
cem večernice vneseno zapel dve pesmi. Točno ob
pol štiri se je v prenapolnjeni dvorani našega
Doma vzpirla veseloigra »Ševilke gospe Rož-
marinke«. Dvorano smo zapustili s tolikim za-
dovoljstvom, kot doslej še nikdar, saj so igrali na-
ravnost dovršeno. Nato se je na vrtu Rokodelskega
doma razvila vrtna zabava. Godbo je nadomestil
rokodelski pevski zbor, ki je na okusno okraše-
nem odr nastopil pod vodstvom g. prof. Bajuka s
6 izbranimi pesniki. Pričakovali smo od zboru,
ki ga je strokovnjak kot je njegov pevovodja, v
kratkem času dvignil na tako višino, mnogo, in
res, že pri prvem akordu Prelučevca »Jaz bi rad
rudečih roč« nas je iznenadila izenačena ugla-
nost, pržnost, dinamika in čista intonacija tega
upoštevavanja vrednega zboru. Z vsako nadaljno pe-
smijo se je stopnjevala sigurnost, višek pa je do-
segel zbor v Foersterjevo »Razbita čašca« ter sle-
dečih treh pesmih. Naravnost zadivil nas je nje-
gov, skoro bi dejali nedosegljivi ppp! Mlad bariton-
ist, ki postane sčasoma vreden naslednik nek-
danih rokodelskih solistov izza časa gg. Sachsa in
Gorjupa, je s svojo sigurnostjo mnogo pripomogel
do uspeha, na katerega je celokupni zbor lahko
ponosen. To je bil za nas Vrhničanec dan glasbe-
nega užitka. Gospodu pevovodji, kateremu je
uspelo v tako kratkem času dvigniti rokodelski
zbor do take upoštevanja vredne višine, iskreno
čestitamo ter želimo, da bi ga pod njegovim pre-
iskusišnim vodstvom še večkrat čuli na Vrhniku.
— Omeniti moramo pomemben govor pred gosp.
kanonika Strojca — našega slovenskega Kolpinga
— ki je v markantnih besedah orisal pomen ro-
kodelskega stanu. Njegov oduševljen govor je bil
likvidiran z burnim aplavzom. Med prosto zabavo
je društveni režiser g. Novak zabaval navzoče s
pristnim, edino njemu lastnim humorjem in nede-
sežno komiko. Tudi njemu ploskajoče občinstvo ni
ostalo dolžno zahvale. Zal, da je čas potekel pre-
hitro, valed česar so se morali dragi nam ljub-
ljanski gostje kmalu po nasopu mraka napotiti na
postajo Verd. Spremili smo jih z željo, da nas
kmalu zopet posetijo s celodnevno prisotnostjo in
s srčno zahvalo za njihov nemali trud, ključ jim:
Na skorajšnje veselo svidenje!

Licenciranje plemenske živine na Vrhniku se
je vršilo dne 21. maja t. l. K licenciranju je bilo
priganih 15 bikov od katerih je spoznal g. dr-
žavni veterinar 10 sposobnih. Od teh je bilo ob-
darjenih 5. Obdarovalna svota je obstajala iz 900
Din Mlekarske zadruge na Vrhniku 300 Din ob-
činske hranilnice, 200 Din državne podpore in
100 Din Kmečke posojilnice. Podpore oz. nagrade
so dobili posestniki: Jernej Novak iz Male Ligojne
št. 10, Din 350.—, Fran Perko iz Bevk št. 23, Din
250.—, Janez Jeraj iz Sinje gorice št. 3, Din 200.—,
Ignacij Debeve iz Stare Vrhničke št. 84, Din 200.—,
ter Anton Rode iz Stare Vrhničke št. 57 Din 100.—.
Jernej Novak in Fran Perko sta bila deležna še
posebne nagrade po Din 200. od Mlekarske za-
druge na Vrhniku, ki je s tem činom pokazala
stremiljenje za izboljšanje naše živine, kar so ži-
vnojeji vzeli z radostjo na znanje.

Novo mesto

Herman Wendel se je med svojim potova-
njem ustavil tudi v Novem mestu in bil gost gosp.
dvornega svetnika Šukljeta na Kamnu.

Mala senzacija za Novo mesto je bil aeroplan,
ki je plul v soboto okoli 12 ure nizko nad mestom
v smeri proti Zagrebu. Posebno mladine se je
trlo po Glavnem trgu, ki je strmela v za naše
mestce redko prikazen.

Hotel Kokliše dobi v kratkem novega gostil-
ničarja v osebi g. Polajnjarja iz Žužemberka.

Dopisi

Sentur pod Kamom. Naš vrli somišljenik
g. Hinko Medved se je v ponedeljek 14. t. m. pri
snaženju svoje hiše težko pokodoval. Padel je raz-
zidarski oder 6 metrov globoko. Želimo mu sko-
rajšnega okrevanja.

V Mediki so se v nedeljo na Pribeževičevem
shodu pokazali tudi trabant SDS. Pisec teh vrstic
je opazil njihovo delo že pred Pribeževičevim shod-
om. Enoletna odsotnost iz Medike je začutila de-
lovanje demokratskega programa. Sivar je pa ta:
Pri osmi sv. maši je lani prav lepo popeval otro-
ški zbor, k ga je vodil g. Kaplan Vinko Lovšin.
Letos je bilo pa vse tiho. Preprost okoličin je za-
devo tako-le pojasnil: »Demokratski trabant so
rekli, da ne bo »farc uspehov žel pri koncertih
šolskih otrok. Zato naj bi se otroci pustili samo za
cerkveno petje, a gospod so pustili vse. Pa šola
ima letos zgrubo ko ni šolskih koncertov!« — S tem
delajo demokratski reklamo in priljubljenost pri
preprostem ljudstvu!

Iz Cerknice. V nedeljo dne 20. t. m. popoldne
se vrši v Cerknici občni zbor gasilske župe za
cerkniški okraj. Ob tej priliki priredi tukajšnje
gasil društvo veliko vrtno veselico z bogatim spo-
redom. Pri veselici sodeluje polnoštevilna društve-
na godba na pihala. Cela prireditve se vrši na le-
pem senčnatem vrtu gostilne Ivan Svet (lastnik
Ivan Zumer). Ker je sedaj najlepši čas za obisk
znanega cerkniškega jezera, se posebno vabijo tui-
ci-zelenci, da si isto ogledajo, vozijo s čolni in
lahko tudi okopljajo v njegovih toplih valčkih, da
bdo nato lahko sveži in spočiti obiskali tudi okus-
no prirejen veselilni prostor, na katerem bodo
med veselo in zabavno družbo preživeli par pri-
jetnih ur. Torej dobrodošli!

Primorsko

Šolska politika. Šolske oblasti hitijo z od-
pravo slovenskih razredov. Na Repentabru v se-
žanskem okraju je obel slovenski učitelj, ki je
poučeval v višjih razredih, ki so še slovenski, in
težko, da bo mogel tekom leta zopet prevzeti pouk.
Šolski nadzornik Vasselli je po prizadevanju se-
žanskega fašja nastavl na mesto obtelelega slo-
venskega učitelja italijansko učno moč, tako, da
je s tem šolskim letom odpravil slovenski pouk
v vseh razredih. — 30. maja je tržaški odbor dru-
štva »Dante Alighieri« daroval 550 italijanskih
knjig desetim šolskim knjižnicam na Krasu. Iz-
ročitev se je izvršila na slovesen način v Sežani
v prisotnosti podprefekta, podeštata, odbornikov
»Dante Alighieri«, šolskega nadzornika in seveda
zastopnikov fašja.

Za učiteljstvo

Burna učiteljska zborovanja se nam obetajo
v letošnjih počitnicah. Deklaraci in še bolj anti-
deklaraci, kakor Korbar, Šmajek, Germek, Bene-
dičič, Matko in nad vsemi bivši poverljivi in nje-
gov zvesti tajnik že brusijo uma svetle meče. Prva
bitka se bo vršila v Celju meseca julija na skup-
ščini UJU; nadaljevala se bo avgusta na kongresu
UJU v Belgradu. A. gusta bo zborovala tudi hrva-
sko učiteljstvo, organizirano v »Zvezi hrvaških
učiteljskih društev«, ki ga je bil PP režim pri-
tisnil popolnoma ob tla. Zborovala bo avgusta tudi
naša »Sl. zveza«, na kateri bo tudi živahna disku-
sija, kakor je že objavljen. Bo pa letošnje zborova-
nje »Sl. zveze«, če smo prav poučeni, v St. Vidu
nad Ljubljano.

Iz kluba demokratskih učiteljev. Kakor nam
poročajo, jim gre precej trda za člane. Mila vabila
razposiljajo med člane UJU, a uspeh je minimalen.
Tako se sedaj le lahko prepričajo, da šolska poli-
tika PP, ki je imela svoje najboljšje izvrševalce v
vrstah kluba demokratskih učiteljev, ni rodila
dobrih uspehov.

Nepravilna taktika. Nekaj članov je izstopilo
iz UJU. Drugi so izstop odložili do tedaj, ko bo
znan rezultat celjskega zborovanja. Taki bojovníki
nam ne imponirajo. Pravi junaki vztrajajo do kon-
ca, dokler ne zmagaajo ali pa podležajo. Mi pra-
vimo: vztrajajte v poštenem boju!

Nekaj veselega! Disciplinarna komisija je
prišla z reševanjem ovadb. Tako bodo prišli
vendar že enkrat na svoj račun ovadniki in ova-
denci. Nekateri že čakajo na rešitve že po 18 me-
secev, kar je vsekakor mučen položaj. Imena čla-
nov disciplinarne komisije nam jamčijo, da se
bodo disciplinske zadeve reševale objektivno.

Večna nabiranja zdaj za to zdaj za ono stvar
ali ustanovo, so zdaj na dnevnem red. Učenci,
ki časih še za najnujnejše šolske potrebe nič
nima, morajo prinašati prispevke za reči, ki čes-
krat niso v nobeni zvezi s šolo in njenim nane-
nom. Nejevoljni so učitelji, učenci in starši. Bilo
bi dobro, če bi te zbirke prenehale in bi šola
ostala to, za kar je namenjena.

Ljubljansko gledišče

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Sreda, 16. junija: GLUMACI, GIANNI SCHICCHI.
Red F.
Četrtek, 17. junija: FIGAROVA SVATBA. Pre-
mieri. Red C.
Petek, 18. junija: VECNI MORNAR. Red E.
Sobota, 19. junija: FIGAROVA SVATBA. Red B.
Nedelja, 20. junija: GROFICA MARICA. Izven.

Premijera Mozartove opere »Figarova svat-
ba« v ljubljanski operi se vrši v četrtek dne 17. t.
m. ob pol 8. uri zvečer. To je prva vzpirlitev te
prekrasne opere na slovenskem odr. Mozart je
bil eden največjih glasbenih genijev 18. stoletja
in tudi sedanjega časa. Izredno njegovo nadarje-
nost izpričuje dejstvo, da je nastopil javno že kot
sedemleten deček v Parizu in drugod. Napisal je
dolgo vrsto glasbenih del, ki mu jamčijo nemini-
ljivo slavo. Napisal je nad 10 oper, izmed katerih
se: Figarova svatba, Don Juan, Così fan tutte in
Carobna piščal najpogostejše izvajajo.

Opera »Figarova svatba« se je prvič javno
izvajala leta 1786. na Dunaju. Vled takratnih
splošnih intrig med glasbeniki pa je delo popolno-
ma propadlo. Leto zatem so izvajali »Figarovo
svatbo« v Pragi in tu z največjim uspehom. Publi-
ka je bila tako navdušena kakor še pri nobenem
delu. Iz Prage je šla Mozartova slava po vsem sve-
tu in »Figaro« je ostal na repertoarju vseh odrov
in narodov. To Mozartovo delo zavzema danes med
vsemi komičnimi operami svetovne literature prvo
mesto. Figarova svatba je opera polna najlepših
melodij tako v solotokih kakor tudi v duetih in
celih ansamblih.

Glasba je klasična v pravem pomenu besede,
delo samo pričenja z izredno lepo graciozno over-
turo. Jutri pričemo vsebinsko posameznih dejanj.
Delo je našludiral kapelnik Štrifot, režiral režiser
Knittl. Premijera se vrši za red C.

Mariborsko gledišče

Sreda, 16. junija ob 90 uri: »Peg, srček moje,
ab. B. Premijera.
Četrtek, 17. junija ob 90 uri: »Peg, srček moje.
Ab. C. (Kuponi.)

Poroka

Ljubljanska poroka.

OPROSTITVE.

Alojzij Brezce, ki je bil obtožen, da je hotel
svojege sina umoriti, je bil oprošten, ker se zlo-
čin ni dal dokazati, vrh tega so priče očeta kvalifi-
cirale jako dobro, sina pa slabo.

UMOR ANGELE KOPAČEVE V VASAH PRI MEDVODAH.

Včeraj se je vršila razprava proti posestniku
in konjskemu mešetarju Janezu Jarcu, ki je bil
obtožen, da je oskrnil in ubil posestnikovo hčer
Angelo Kopačevo. Porotno dvorano je napolnilo
radovedno občinstvo do zadnjega kotička, vrhu te-
ga so stali ljudje po hodnikih in vestibulu. Senatu
je predsedoval viš. sod. svetnik dr. Kaiser, volan-
ta sta bila dež. sod. svetnik Hutter in okrajni sod-
nik Avsee, Državno pravnišstvo je zastopal dr-
žavni pravnik V. Lavrenčak, obtoženca pa je
zagovarjal dr. Žirovnik. Sodna izvedenca zdrav-
nika sta bila dr. Vinko Čremošnik in dr. Martin
Haman. Na mizi in po tleh pred obtoženo klopjo so
bila zložena corpora delicti.

OBTOŽNICA.

Po običajnih formalnostih je zapisnikar pre-
bral obtožnico, ki je navajala sledeča dejstva: Dne
21. novembra lani se je raznesla po vasici Vaše,
fara Preska pri Medvodah, strašna vest, da so
našli v hlevu 62 letnega posestnika vdova Edvarda
Kopača ubito njegovo hčer Angelo. Ležala je v
mlakuži krvi, poleg nje pa je ležal težak okrvavlje-
n bat. Umorjeno je našla njena starejša sestra,
ki se je pripeljala z večernim vlakom iz Ljubljane
in jo je hotela obiskati. V hiši pa je našla samo
bolnega očeta, ki ji je povedal, da je šla Angela
v hlev. Sestra je šla v hlev, kjer je našla Angelo
mrtvo. Prestrašena je sklicala sosedo in domačjo.
Seveda so začeli takoj ugaibati, kdo bi bil morilec.
Sestre Angele Kopačeve so najprej osumile nekega
Ivana Križaja, o katerem so po izjavah ubite
Angele domnevali, da je oče otroka, ki bi bil imel
že v enem mesecu priti na svet. Toda stari Kopač
je ta sum odločno zavrnil in povedal sledeče: »Dva
dni pred umorom je prišla Angela k meni in mi
potožila, da jo »Gvajcev Janez« (obtoženec Janez
Jarc) že celo leto zasleduje in nadleguje. Ta večer
jo je na seniku s silo napadel in se mu je komaj
ubranila. Zagrozil ji je, da jo rajši ubije, nego da
bi se priznal za očeta njenega otroka. To vam po-
vem — je rekla Angela — da boste vedeli, kdo je
storilec, če se mi kaj pripeti.«

Na podlagi te izpovedbe starega Kopača se
je uvedla preiskava proti Janezu Jarcu. Dejansko
so našli na njegovi obleki vse polno krvavih ma-
dežev. Policijski pes je pri zasledovanju morilca
tekel iz Kopačevega hleva do bližnjega potoka,
kjer si je bil morilec očitno umival krvave roke;
od potoka pa je tekel pes naravnost v izbo obto-
ženega Janeza Jarca, pri katerem so našli, kakor
omenjeno, okrvavljeno obleko. Kljub vsem tem do-
kazom je Jarc krivdo ves čas odločno tajil.

ZASLIŠANJE OBTOŽENCA.

Obtoženi Jarc, katerega sta pripeljala iz je-
tnišnice dva paznika uklenjenega, je postal med
potjo čez dvorišče silno razburjen in je trgal z
rokami; hotel je na vsak način raztrgati verigo.
Krepka moža sta morala uporabiti vse moči, da
sta nasilneža umirila in privedla v dvorano. Čim
je bila obtožnica prebrana, je predsednik uvedel
zaslišavanje Jarca. Med zaslišavanjem je Jarc pri-
znal, da se je parkrat izpozabil z Angelo Kopa-
čevo, toda trajnega razmerja med njima ni bilo.
Vse drugo je Jarc tajil. Ko ga je predsednik opo-
zoril na okrvavljeno obleko in klobuk — čevlje je
bil nekdo iz shrambe na sodišču ukradel — je
Jarc trdovratno trdil, da mu je tisti večer tekla
kri iz nosa. Udal se ni niti tedaj, ko mu je pre-
sednik pokazal krvave odtise njegovih prstov na
hlevnih vratih in mu navedel izpovedbe Jarčevih
tovarišev v ječi, katerim je Jarc pravil, da se boji,
da se ne bi na razpravi izdal.

Nato so bile zaslišane poročene sestre umor-
jene Angele Kopač, Marijana Sušnik in Marija
Hafner in Antonija Bertonec. Povedale so, kar že
navaja obtožnica. Izpovedale so dalje, da jim je
pokojni oče zaupal, kar mu je bila povedala Ange-
la o Janezu Jarcu, pod pogojem, da tega ne izdajo,
dokler bo on živ; bal se je namreč Jarčevega ma-
ščevanja. Stiri dni po hčerinem umoru je stari
Kopač umrl. Dalje so sestre izpovedale, da je bila
Angela obdolžila Jarca očetovstva in zahtevala od
njega 32.000 kron.

Med ostalimi pričami je izpovedala Franči-
ška Narobe, da je videla usodni večer obtoženca,
ko je prihitel iz Kopačevega hleva in tekel k Za-
larju, nato se pa hitro vrnil. Izpovedala je, da se
Jarca vse boji.

Jarčeva mati, brat in sestra so pripovedovali,
da je Janezu Jarcu res včasih tekla kri iz nosa od-
nosno, da se je Jarc spril z bratom, ki ga je udaril,
da je krvavel. Predsednik pa je ugotovil, da so v
zaporu prestregli Jarčovo pismo materi, v katerem
vprašuje, ako so dobili vsa njegova pisma in jih
uči, kako naj govore.

Policijski detektiv Podobnik je podrobno
opisal svoje ugotovitve s policijskim psm na licu
mesta; prav ta pes je bil svoj čas našel škofje-
loškega notarja Lenčka. Nato so prebrali izvide
zdravnikov, ki ugotavljajo da je bila Angela Kopa-
čeva ubita z batom in da je bil že prvi udarec
smrten; dalje, da je bila kri na Jarčevi obleki člo-
veška in da so bili na njegovem klobuku tenki
brizgi človeške krvi, kar pač ni moglo biti od
nosne krvavitve. Pač pa more pri takem udarcu,
kakor ga je dobila Angela Kopač, brizgniti kri par
metrov daleč. Da se je vršila med morilcem in
žrtvijo borba, kažejo sledovi na roki.

Nato se je obravnava prekinila in se na-
ljuje danes ob 9. uri dopoldne.

Din 75.- znaša carina za te čevlje.
»Voika« ne plača nič ca-
rine, zato
samo: Din

198.-

fini Boks-
kalfi, nizki kakor visoki, samo pri:
Razpošila se tudi po
poštnem povzetju. — »Voika«, Ljubljana

Mariborska poroka.

LASTNO ZENO UMORIL.

Pred porotniki se je danes zagovarjal Ivan
Perša, roj. 22. sept. 1875 v Veliki Polani pri
Lendavi v Prekmurju. Obtožen je umora lastne
žene Ane, katero je zadavil v noči od 17. na 18.
marcha 1926. — Obtožnica razkriva žalostno zakon-
sko življenje, kakor ga

»komaj 17 letno Ano. Živela pa sta le 6 mesecev skupaj in že v tem kratkem času je morala mlada žena izkusiti surovosti svojega moža. To je bilo najbrž vzrok, da je žena že v prvem letu zakona nenadoma ohromela. Pod pretvezo, da rabi gospodinjno, je njen mož vzel k sebi Baro Narkoja, ženo pa odpravil v 800 kronah od hiše. Uboga reva je kmalu rodila hčerko ter preživljala sebe in otroka do četrtega leta z barantanjem z jajci in zadnja leta z moloschino. Nastanila se je v napol podrti bajti, kakih 500 korakov od hiše svojega moža. Med tem časom je živel mož z omenjeno Baro, ter imel z njo 5 otrok. Letos se je hotel s svojo dolgoletno priležnico poročiti, toda na poti mu je stala njegova zakonita žena. Sklenil jo je spraviti s sveta ter je svoj sklep tudi izvršil. V noči od 17. na 18. marca t. l. se je Ana Perša vrnila precej pozno domov od obiska pri sosedih. Drugi dan zjutraj pa

je prišla sosedja k nji, toda v svojo grozo jo je našla v postelji ležati mrtvo. Komisijsko raztelo-senje je dognalo smrt vsled zadavljenja. Dne 19. marca je bil aretiran Ivan Perša, ki pa je krivdo tajil, pač pa mirno priznal, da se je mudil v omenjeni noči okrog polnoči nekaj minut v hlevu. Tudi domači so tako izpovedali, toda verjetno je, da jih je gospodar poduhal. Zasižanih je bilo 23 priči, ki so izpovedale za obtoženca zelo obtežljivo.

Porotnikom je stavil drž. pravnik vprašanje radi umora. To vprašanje so porotniki odklonili in so prosili za dodatno vprašanje glede udeležbe pri umoru. To dodatno vprašanje so porotniki potrdili, nakar je bil obtoženec obsojen na pet let težke ječe. Pri razglasitvi obsodbe so v dvorani na glas zajokali, obsojeni, njegova žena in trije otroci, ki so bili pri razpravi navzoči.

ampak da jih bo domovina potom primernih organizacij spremljala in jim nudila moralno in materialno podporo.

Žerjavov pravilnik za bratovske skladnice.

Za rudarje, ki so zavarovani za slučaj bolezni in onemoglosti pri bratovski skladnici, socialni instituciji zase, ki je tudi zakonito priznana, je napravil bivši min. za rudnike in gozdove dr. Žerjav pravilnik, katerega pomanjkljivost je vzela slovenskemu rudarju še one socialne pravice, za katere se je bojeval ves čas, odkar obstoje naši rudniki.

Ena glavnih socialnih krivic, ki so se storile z novim Žerjavovim pravilnikom, je ta, da rudniška družba lahko odpušči rudarja ob vsakem času, četudi je dosegel korenito dobo ali tudi več. To je, ako je delal recimo deset, dvajset in še več let, dosegel pa ni starosti, katero predpisuje novi pravilnik, 56 let, je pa še 50 odstot. delazmožen, ne dobi od bratovske skladnice nobene pokojnine. Razumljivo je, če je rudar bil v poslu v jami od mladih let in se tam mučil v slabem ozračju, vodi, duševnih plinih itd., si je gotovo nalezl to ali ono bolezen in bil poprej tudi vpokojen. Posebno težko je zadela rudarja pomanjkljivost tega pravilnika,

ki je stopil v veljavo 1. januarja 1925, ob redukcijah ko TPD že od januarja odpušča rudarje. Koliko pritožb se vsak dan sliši, je skoraj neverjetno. Rudar, ki bi po starem pravilniku dobil penzijo, ne dobi sedaj nič, živel mora, dela tu ni, ne kaže mu drugega kot izseliti se na Francosko, akoravno je telesno izčrpan. O starovpokojenosti se je pisalo. O njih v novem pravilniku ni bilo govora in gospodje celo niso znali, da obstoje tu vpokojenosti, ki dobivajo pokojnine po nekaj kron na dan. Šele na pritisk delavskih zaupnikov se je začel lanske leto pravilnik revidirati na rudarskem glavarstvu v Ljubljani. Po enoletnem pretresanju so delavski zaupniki dosegli, da se popravijo ali pridenejo tri točke pravilnika, da se delavec po več letih zaposlenja ne sme odpušiti brez pokojnine. Starovpokojenec se nakaže penzija po valorizaciji, t. j., kar si dobil v predvojni dobi za 24 kron, moraš tudi z današnjo pokojnino dobiti, in bi se zvišala pokojnina od 1 kroga za 15 Din.

Pravilnik se je v februarju odposlal v Belgrad na ministrstvo za gozdove in rudnike in bi se bila morala 1. marca t. l. vršiti prva anketa, za katero so bili tudi izbrani delegatje od delojemalcev in delodajalcev. Anketa je bila zadnji dan odpovedana z motivacijo, da odputuje ministerjalna komisija v Ljubljano v svrhu redukcij pri TPD. Med tem časom pa TPD pridno delavstvo odpušča in kot rečeno, kdor nima predpisanih let, pa je še količkar pri moči, je vržen na cesto brez odpravnine ali penzije.

Anketa na ministrstvu še do danes ni sklicana in ljudstvo domneva, da ima tu vmes svoje roke TPD. Delavstvu ne kaže drugega kot da si bo pomagalo s protestnimi shodi, kateri se bodo vršili pri vseh rudnikih Slovenije. Zahtevalo bo energično, da se pravilnik potrdi, kakor je bil na lanskim anketah v Ljubljani popravljen, in da dobi delavec svoje stare pravice, ki jih je že imel.

Prezreti tudi ni, da se TPD brani povišanja prispevkov bratovskih skladnic, med tem ko bi delavstvo radevolje plačevalo naložene mu vsote, samo da bi se ubranilo krize, ki preti odnosno je že tu pri brat. skladnicah. Pri rudnikih je bilo zaposlenih veliko število rudarjev, ki so delali nad predpisana leta in katere je bratovska skladnica po odpustu bila primorana vpokojiti, prišla pa s tem tudi v denarne težkoče. Ob današnjem stanju se bodo pokojnine tudi novovpokojenec znižale, kar bi z vplačilom povišanja prispevkov odpadlo.

Žerjavov pravilnik je za rudarja poguben, ako se ne potrdi, kot je bil vsaj deloma popravljen. Ta pravilnik je čisto v prid TPD, delavstvu pa v največjo škodo.

Slovenski farmarji v Kanadi.

»Amer. Slovenec« z dne 25. maja t. l. objavlja zanimiv dopis slovenskega farmarja Johna Rejca iz Leaska, Sack., Can. Iz dopisa posnemamo:

»Ravno včeraj sem čital v »Amer. Slovincu« članek izpod peresa Rev. A. Mlinarja iz Steelman, Sask. Skoraj nisem mogel verjeti svojim očem, kajti dozdaj nismo vedeli, da se nahaja kak slovenski duhovnik tu v Sask. Naša naselbina bi se gotovo srečno štela, ako bi mogla kakega dobiti. Mogoče bi dobili katerega iz stare domovine, a zopet je težko, ker mora biti zmožen angleščine. Tisti pa, ki so v Ameriki in znajo angleško, pa imajo itak že vsi svoje fare. V celih 20 letih smo bili samo enkrat tako srečni, da nas je obiskal Rev. Polak iz Great Famills, Mont., a samo za štiri dni. — Dne 16. julija imamo blizu Duck veliko romanje, kjer ima vsak narod svojega duhovnika, da lahko opravi spoved v svojem jeziku, le mi Slovenci in Hrvatje smo kakor izgubljene ovce in se moramo pomesti med druge narode. Toda zdaj, ko vem, da imamo tu v bližini slovenskega duhovnika, namreč Rev. Mlinarja, ga prosim, da bi jo primahal k nam na omenjeni dan; in ako bi bil voljan napraviti nam to uslugo, naj nas obvesti o tem, kajti v tem slučaju bi bila udeležba Slovanov veliko večja.

Res je, kakor piše Rev. Mlinar v svojem članku, da se čimdalje več Jugoslovanov seli v Kanado; prihajali bi pa še v večjem številu, ako bi jim naseljeniška postava ne branila. Ta postava je namreč zelo stroga in ne dovoli vselitve nikomur drugemu, kakor tistemu, ki se misli posvetiti farmerskemu poklicu. In ako želi dobiti kak farmar hlapca iz Jugoslavije, se mora podpisati, da je res njegov sorodnik, in se obvezati, da mu bo poleg stanovanja in hrane plačal vsak mesec še najmanj 25 dolarjev.

Tukaj ni tovarna, niti ne rudnikov, prebivalstvo se ukvarja le s poljedelstvom in živinorejo. Kmetije so tu jako obsežne in precej drugače urejene, kakor v starem kraju, tako da si tisti, ki sam ni bil tukaj in ni videl na lastne oči, ne more prav predstavljati, kako velikanska razlika je med tu in tam. Glavni pridelek je tu pšenica, in tisti farmar, ki je ne pridela več, nego samo dva do tri tisoč »bushlev« (»bushel« je nekoliko manjši kakor mernik), ali se imenuje »majhen« farmar ali pa je bila slaba letina. Neki tukašnji Slovenec je namlatil zadnjo jesen na svoji zemlji 5400 bushlev pšenice 1800 bushlev rži, 2200 bushlev ovsa in zelenjave več, nego je potrebuje za domačo porabo, tako da je prodal še 80 bushlev krompirja, a ne mislite, da po 2—4 cente, o ne, cena zanj je zdaj po 60 centov. Ta farmar je vse to omlatil sam s svojim strojem in s svojo družino, pri čemer mu je samo en najet delavec pomagal. Ima preko 100 glav govedi in 18 konj.

Plavajoča tiskarna.

Ogromni atlantski parnik je rezal valove razburkanega morja, ko natakark potrka na vrata kabine ter mi prinese čaj. Od zunaj pa se je zaslíhal glas »Jutranji list«, kakor tam nekje okolu katedrale sv. Pavla v Londonu. Natakark mi je oskrbel en izvod in naslonjen v udobni naslonjaki sem mirno čital najnovejše vesti oceanskega časopisa.

Seveda je sedaj to le posledica iznajdbe brezžičnega telefona, da je omogočila časopis na odprtem morju, toda že davno pred tem so razne parobrodne družbe skušale ustreči zahtevam potnikov.

Eden prvih izdajateljev morskega časopisa je bil neki Purser Lancaster, ki je izdajal »Cunard Bulletin«. To je bilo v času, ko je bila dobava novic zelo težavna. Vedno je bil v težkočah glede gradiva, zato je med tem, ko so se drugi zabavali po mestih, kjer je parnik pristal, zbiral razne časopisne novice, jih izrezaval ter spravjal. To naj bi dalo potem ladijski dnevnik. Tudi to se ni obneslo, ker mu je tudi teh končno zmanjkalo in marsikateri članek je moral iziti tudi po večkrat. Tako je bilo videti, da je uredniku posebno ljub kratek članek, tihoč se neke bombe eksplozije v Varšavi, kateri je izšel večkrat, tako da so bili potniki že vajeni, da bodo članek v časopisu opazili. Nekoč pa je bil zaposlen z drugimi opravki, da je prepustil izdajo časopisa svojemu pomožnemu uredniku. Ko je časopis izšel, so potniki brali kot eno najvažnejših novic podrobno poročilo o bombni eksploziji v Barceloni. Na krovu pa so urednika dražili in eden njih mu je rekel: »Torej zopet in zopet bombe eksplozije.« Urednik Purser pa se je postavil na noge ter zbadljivca zavrnil: »Tu vidim poročilo o bombni eksploziji v Barceloni, toda meni ni nič znanega o tem, moje bombe eksplodirajo vedno le v Varšavi...«

Ko pa je prišla iznajdba brezžičnega brezžičnega v praktično uporabo, so pa za časopis na morju postali boljši časi. Saj ni redkost, da tak časopis izide na 32 straneh z najnovejšimi poročili celega sveta.

Ko se je Mary, hčerka angleškega kralja, poročila, je »Cunard Daily Bulletin«, tri tisoč milj oddaljen od Londona, prinesel natančno poročilo o vseh ceremonijah in sijaju. Časopis je preje izšel, kot pa se je množica pred Westminsterom razšla po dokončani svečanosti.

Socialna vprašanja

Problem brezposelnih in emigracije v Sloveniji.

Delavska zbornica v Ljubljani je izdala študijo pod gornjim naslovom, katere vsebino podajamo v izveščku:

Prebivalstvo Slovenije bi se moralo pomnožiti v normalnih razmerah najmanj za 1 odstot. Dejansko se je pa pomnožilo med leti 1880. in 1914. le za 0,21 odstot. na leto. Letni prirastek prebivalstva se je torej zmanjšal letno za 66 odstot. ali povprečno za 6500 oseb. Ta odpadek gre na račun izseljevanja. V 34 letih bi se po tem računu izselilo iz Slovenije najmanj 221.000 oseb. Dejansko se je izselilo v teh letih najmanj nad četrto milijono oseb.

V letih 1915—1920 se prebivalstvo ni mnogo normalno. Tozadevna statistika pa obstoja le za povojna leta, kjer je znašal prirastek leta 1919. 0,43 odstot., 1. 1920. 0,7 odstot.; 1. 1921. 0,93 odstot. in 1. 1922. pa že zopet 1 odstot.

Največ izseljencev je šlo v Združene države severne Amerike, kjer so našli 1. 1920. uradno 208.000 Slovencev, od teh je bilo rojenih v Sloveniji 102.744.

Močen tok je šel dalje v Gradec in Gornje Stajersko, predvsem pa na Westfalsko. Število Slovencev na Westfalskem se čeni na 60.000. V Francijo se Slovenci pred vojno niso naseljevali, po vojni pa je tam zaposlenih že 8000 Slovencev, deloma iz domovine, deloma iz Westfalskega.

Vojna pa je zaprla predvojna pota našemu izseljevanju. V Severno Ameriko sme iti le do 600 oseb na leto. Nemška Avstrija in Porurje ne sprejemata novih priseljencev. V Južno Ameriko se pa Slovenci zaenkrat ne selijo.

Neugodno je tudi dejstvo, da je v Prekmurju dobilo letno zaslužka do 10.000 sezonskih delavcev na Madžarskem, dočim so prisiljeni, da iščejo vsled izpremenjenih razmer dela deloma v Sloveniji.

Vsi ti činitelji kažejo, da gremo na delovnem trgu v vedno večjo krizo.

Da dobimo o tem vprašanju še jasnejšo sliko, se moramo ozreti zopet na predvojne razmere. Statistika pove, da je absorbiralo letni prirastek 34 odstot. v Sloveniji nekaj industrijskih centrov (Trbovlje, Hrastnik, Jesenice) ter večja mesta (Ljubljana, Maribor in Celje). Radi tega je raslo število prebivalstva le v teh krajih, na kmetih pa ne, v črnomeljsem okraju je celo nazadovalo. Torej slovenska kmetija pošlje svoj prirastek v mesta in industrijske kraje. To se vidi jasno iz sledeče tabele. Na bvssem Kranjskem, v današnji ljubljanski oblasti je bilo zaposlenih v raznih strokah pred vojno sledeče število:

Leta	1890	1900	1910
Poljedelstvo	229.214	227.332	200.513
Industrijska obrt	35.664	37.551	46.146
Blagovna trgovina	4.215	4.710	6.605
Železnica in pošta	2.202	3.460	4.013
Uradn., voj., dijaki, dr.	36.842	41.198	57.726

To je zelo nazorna slika, kako se je selilo prebivalstvo v mesta. Ako bi sklepali iz gornjih števil za celo Slovenijo, bi prišli do sledečih zaključkov: Predvojni letni prirastek v industriji in obrti se mora računati na 250, na železnici na 200, v uradih na 1800 oseb. Pri približno toliko je zaposlovalo poljedelstvo. Naravni prirastek 6500 oseb si je torej iskal kruha v tujini.

Nastane vprašanje, kaj bi se zgodilo, ako se izseljevanje popolnoma ustavi, medtem ko bi šlo selitveno gibanje v predvojnem pravcu.

Da moremo to presoditi, moramo imeti pred očmi ozko zvezo med naraščanjem prebivalstva in naraščanjem kapitala ter med brezposelnostjo, stanovanjsko bedo in izseljevanjem.

Ozrimo se na zaposlitveno statistiko v Sloveniji:

Zavar. je bilo maja	1923	1924	1925	1926
pri okrož. uradu	73.313	75.649	74.457	75.613
v rudnikih	9.551	9.623	9.981	7.380

Skupaj 82.864 85.372 84.438 82.993

Ako bi ne bilo emigracije in ako bi ostal tok v industriji isti kot pred vojno, bi rastla ponudba delovne sile tako-le:

Preobremenitev	1923	1924	1925	1926
trga bi bila	82.800	89.900	90.988	97.438
	—	4.088	6.500	14.445

Ta preobremenitev sili v industrijo in obrt, kjer pa ne bo našla zaposlitve.

Slovenska industrija in rudarstvo, ki zaposluje ta 30.000 delavcev, bi se morala v 7 ali 8 letih podvojiti. Zato bi bil pa potreben ogromen kapital in novi trg.

Kam torej s prirastkom prebivalstva?

Ena možnost je, da ostane prirastek prebivalstva doma, v poljedelskih poklicih. Ker bi se pa število kmetij ne moglo povečati, bi pomenilo to zmanjšanje števila porok in s tem tudi zmanjšanje naraščanja prebivalstva. To se pravi, da bi tisti del narodove sile, ki se je prej izseljeval, odmaral.

Druga možnost je, da se prebivalstvo izseljuje in sicer ali v industrijske ali pa v poljedelske poklice.

Oboje pa neletava na težkoče. V prvem slučaju morajo rešiti tudi inozemske industrije za naše delavstvo važno vprašanje: zbrati morajo za razširjenje industrij potreben kapital in razširiti svoj trg.

V drugem slučaju je treba manjšega kapitala in tudi iskanje novih trgov ni tako važno, ker je razširjenje agrikulture najoslednejši temelj za razširjenje novih trgov.

Eno pa je potrebno za vse slučaje: Da raste paralelno z rastjo prebivalstva tudi obrtni kapital, ki ga potrebuje naraščajoče prebivalstvo. Kjer tega ni, tam more priti do težkih kriz, ki se javljajo na eni strani kot brezposelnost, na drugi pa kot stanovanjska kriza.

Ves položaj govori za to, da bo moral iskati prirastek prebivalstva v Sloveniji svojo ekzistenco v tujini. Vsled tega je naša dolžnost, da pogledamo dejstvom v obraz in da poskrbimo, da ne bodo naši sinovi v tujini tavalj okrog zapuščenih,

Po širnem svetu

Iz italijanskega žurnalizma.

V premnogih državah, posebno v Ameriki, se je v zadnji dobi novinarstvo pričelo popolnoma industrijalizirati in se tako izpreminjati v navadno kramarijo. Bogati industrialci pokupujejo liste; v nekaterih državah ima celo po en sam milijarder polovico tiska v svojih rokah. Tako izpreminjajo kapitalistične skupine časnikarska podjetja v trgovinske ustanove in na ta način dosežejo dva cilja. Na eni strani ustvarjajo sebi ugodno javno mnenje, na drugi pa gredo lahko svobodno za javnostjo in ustrezajo njenim najpogostejšim razrodajo in s tem tudi sebi svetle beliče.

V takih podjetjih postane novinar naveden uradnik kakor v kakem trgovskem podjetju; narediti mora to, kar zahtevajo interesi tega trgovskega podjetja, kar ukaže gospodar. Ravno tako mora novinar pisati, kakor mu velevala lastnik lista in prodajati svoje energije, svoje znanje in prepričanje za navadno uradniško plačo. Ni treba posebej poudariti, da na taki kramarski podlagi organizirani tisk bolj škoduje narodu in državi kakor koristi, ker ubija vsako individualno iniciativo in objektivno kritiko. Tako se zgodi, da kak dogodek v državi komentira cela vrsta listov popolnoma enako; publika, ki kupi samo en list niti tega ne opazi, ravno tako ne ve, da stoji za vsemi temi listi morda samo en človek ali skupina kapitalistov, katerih interesi se navadno krijejo. Pri tem seveda trpita tudi osebno dostojanstvo in prepričanje novinarja. V začetku se novinar instiktivno upira usiljeni mu šablono poročanja in komentiranja, a radi kruha se mora končno udati in tako postati pravi »profesjonist«. To se pravi, da dela radi kruha in ne radi ideje.

Dokler prevzame en sam človek ali skupina ljudi le en del vsega tiska v državi in tako paralizira razmah enega dela dr. votvornih intelektualnih sil, ni škoda za državo še tako obetna; kremeniti in idejno močni novinarji greda k programnemu časopisju, naj bo k glasilo močnih organiziranih strank ali šibkejših idejnih pokretov, kjer lahko razvijejo svoje sile. Toda kaj pa tam, kakor na primer danes v Italiji, kjer mora ves tisk pisati po istem, v vseh podrobnostih uglajenem kopitu, kjer mora ves tisk kak političen ali gospodarski dogodek ali zatajiti ali pa ga povzdigniti v deveta nebesa, kjer ne sme nikdo solidno razpravljati o najvitalnejših interesih države, kje se nikdo ne sme vprašati, kam nas vodi pot, ali navzgor ali pa navzdol?

Do tega stanja v Italiji ni dovedla industrijalizacija tiska v smislu kakor smo ga že zgoraj omenili, ampak fašistovska diktatura. Res je, da je večina velikih italijanskih listov v rokah industrijalcev, a kljub temu so znali veliki novinarji, kakor n. pr. senator Albertini, bivši ravnatelj »Corriere della Sera«, vtisniti listom žig svoje ideje in jih vreči v boj zanj; res je tudi, da bi se italijanski tisk ne bil upognil tako hitro diktaturi, ko bi ne bil po večini v rokah industrijalcev, ki jim je usoda lista na srcu bolj radi stvarnih dobičkov kakor dadi ideje. Toda v Italiji bi ne bil

prišli do tako popolne monotone pesmi, ki jo motijo le tu pa tam kakšni osebni napadi, ako bi fašizem ne bil ubil tudi onega tiska, za katerim niso stale kapitalistične skupine, ampak organizirane stranke. Tako ni Italijan danes, ako mogoče njegov ljubljeneec ne prispe ali pa je že razprodan, prav nič v zadregi, kateri list bi kupil. Ali kupi »Popolo d' Italia« ali »Gazzetta del Popolo« ali »Popolo di Roma« ali »Popolo d' Trieste« ali kak peti »Popolo«, ali »Impero« ali »Tevere« ali »Tri-buno«, ali »Giornale d' Italia« ali »Secolo« ali »Corriere della Sera«, v vseh bo našel iste naslove, z razliko da bodo v nekaterih listih večji, v drugih manjši in ista poročila kakor bi jih pisala ena sama roka. Tekma med temi listi obstoji le v tem, kateri se bo bolj prikupil krajevnim fašistovskim glavarjem in rimskemu diktatorju. Opozicijski tisk (Giolittijeva »Stampa«, demokrati »Mondo«, socialistični »Avanti«, komunistični »Unita« in republikanski »Voce Repubblicana«) se po sili razmer omejujejo na golo poročanje in teoretično poučevanje svojih čitateljev o gospodarstvu, literaturi itd., včasih prinese tudi kak kuhinjski recept. Ali je ta prisiljeni akord vsega časopisja državi v korist? Celotno med fašisti so se v zadnjem času našli ljudje, ki so imeli korajžjo izjaviti, da o tem dvomijo.

Fašisti so seveda z lahkoto dobili zase liste, ki so v rokah industrijalcev: ako ne daš lista, ako ne staviš za ravnatelja našega človeka, pazi na svoja industr. podjetja! Tako so šli liberalni »Giornale d' Italia« in »Tri-buna« v Rimu, »Secolo« in končno »Corriere della Sera« v Milano. Zamenjava ravnateljev je šla precej gladko. Bilo je treba plačati na glavo povprečno en milijon lir — marsikateri novinar bi se rad nahajal na mestu odstavljenih ravnateljev — a odpravnine plačajo industrijalci, ne fašisti. Težje gre z zamenjavo drugega uredniškega osebja in dopisnikov: fašizem nima lastnih novinarjev, ker je ogromna večina ostala zvesta svojim idejam. Pa se zgodi, da ti novinarji, ki so prišli v službo fašizma, ker je lastnik lista obrnil zastavo, tu pa tam kakšno zapišejo, ki ne gre na fašistovsko kopito. Tedaj nastane krič in vik v taboru čistih fašistov, milanski »Torchio« (Stiskalnica), glasilo fašistovskih novinarjev, zaškriplje in ravnatelj lista, ali kak dopisnik zletita na ulico, lastnik lista se pokasa, a vendar plača visoko odpravnino. — Tako je plačal »Secolo« 1. 1925 en milijon odslovljenemu ravnatelju Bevilone, ta mesec je plačal isti list tudi milijonček Italju Zingarellu, nekdanjemu dunajskemu dopisniku »Corriere della Sera«, ki je le malo časa vodil »Secolo« in so ga morali odsloviti, ker je bil premalo čist fašist. Zda se je »Torchio« spravil na dopisnika iz Argentine za »Corriere della Sera«, seveda ta ne bo stal milijona. Ker pa vemo, da bo malo jugoslov. novinarjev čitalo te vrstice, lahko še dodamo, da ima novelist Ugo Ojetti pri »Corriere della Sera« 30.000 lir na mesec in da se Milaneži šalijo, da bi mu bilo treba odstopiti Galerijo, ako bi ga hoteli odsloviti.

Na Stadionu bo dne 27. junija orlovska prireditev!

Gospodarstvo

Hilarij Vodopivec:

Načrt zakona o neposrednih davkih.

(Dalje.)

Davek od rent sloni bistveno na istih načelih kakor naš sedanji rentni davek (prihodarina) in največja in tudi najvažnejša razlika med obema leži v višini davčnih odstotkov, kateri bi po čl. 72 zak. načrta znašali pri obrestih od hranilnih vlog pri denarnih zavodih, hranilnicah in zadrugah 10%, pri ostalih obrestih in rentah 15%; samo vdove in osebe stoječe pod varštvom, katerih skupni dohodek, obvezan davku na skupni dohodek, ne presega 10.000 dinarjev, bi plačale mesto gornjih 15% samo 8% od davčne osnove, dočim ostane davek od obresti hranilnih vlog tudi pri teh osebah neizpremenjen z 10%. Davek od obresti hranilnih vlog, ki bi se plačeval potom odbitka (kakor sedaj), bi bil oproščen vseh samoupravnih doklad (čl. 74), dočim bi se k 15 odnosno 8 odstotnemu davku pobirale tudi doklade za samoupravna telesa. Ti davčni odstotki so vsekakor previsoki, posebno, ako jih primerjamo z odgovarjajočimi odstotki zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, kateri v paragrafu 131. določa višino davka z 10% pri obrestih domačih državnih, deželnih in drugih javnih obveznicah, ki so pa bile večinoma proste davka, dalje s 3% od zakupnin od v zakup danih obli, z 1,5% od obresti hranilnih vlog in z 2% pri vseh ostalih rentnini podložnih prejemkih. Čestokrat se čuje izrek: Kapitalisti naj le plačujejo visoke davke. Kdor tako govori, ne pomisli, da rentnega davka ne plačuje upnik, ampak dolжник, ker ga oni prevažali na svojega dolžnika. Kdor daje posojilo, ali se dogovori z jemalcem posojila, da mu ta mora povrniti tudi rentni davek z dokladami ali pa povisa obrestno mero za toliko, da pride na svoj račun, denarni zavodi pa, ako bodo še dalje prevzeli na sebe plačanje rentnega davka, bodo pač enostavno znižali obrestno mero in vse to le na škodo manj premožnih slojev. Saj je vendar znano, da veliki kapitalisti ne nosijo svojega denarja na obrestovanje v hranilnice, nego da ga intenzivneje izkoriščajo na druge, špekulativnejše načine in da je velika večina hranilnih vlog le plod varčnosti tako zvanih malih ljudi. Z ozirom na to dejstvo z motivacijo kapitalizma ne pridemo zlahka do opravičenosti teh visokih odstotkov. Pri tem pa ne smemo pustiti iz vida, da k 15 odstotnemu davku pridejo v poštev še doklade za samoupravna telesa, katere znašajo več stotin odstotkov, in bi vsled tega davčni urad pobral velik del obresti. Ker je od vseh premoženjskih dobrin denar najmobilnejša stvar, more previsoko obdačenje kapitala imeti tudi posledico, da zbeži denar v inostranstvo.

Sicer pa rentni davek tudi z budžetnega stališča ne igra nikake posebne vloge in naj navijamo še tako visoko davčne odstotke, z rentnim davkom finančni minister gotovo ne bo vpostavljal v proračunu ravnotežja. Budžetna postavka prihodarine ali rentnine za leto 1926-27 znaša za Slovenijo celih 300.000 dinarjev, za Hrvatsko vključ 10% odstotku samo 200.000 dinarjev, za Vojvodino s istim odstotkom 400.000 dinarjev, za Srbijo s 6 do 10 odstotnim davkom 250.000 dinarjev itd. Dali se izplača tukaj nategavati davčni vijak.

Pojdimo dalje. Davku na dobiček od podjetij, obvezanih, da javno polagajo račune,

podpadajo po čl. 77 načrta delniška društva, komanditna društva na delnice, društva z omejenim jamstvom, zadruga, rudarska društva in hranilnice, v kolikor so te pravne osebe obvezane, da javno polagajo račune, in imajo svoje središče na ozemlju kraljevine; dalje pridobitna podjetja države in samoupravnih edinic, v kolikor niso po čl. 79 oproščena od tega davka, in slednjič inostranske pravne osebe v pogledu njihovih propisno registrirano zastopstvo (filijalko, agenturo, stovarišče itd.).

Ustanovljene davčne podlage (čistega dobička) se ima izvršiti po predpisih členov 83 do 88 zak. načrta.

Najvažnejša razlika med sedanjim zakonodavstvom in zakonskim načrtom v pogledu ustanovitve davčne podlage leži v tem, da se sedaj po čl. 8, točki VI zakona o budžetskimi dvanajstinah za avgust — november 1925 odnosno po čl. 175 finančnega zakona za leto 1926-27 smatrajo režijskim stroškom vojne in povojne doklade, davek na poslovni promet, invalidski davek in vojno-komorska doklada, vse občinske, mestne, srezke, okrožne in oblastne doklade, dočim zakonski načrt ne dovoljuje po čl. 86 odbitka invalidskega davka in vojno-komorne doklade, kateri ostanejo še dalje v veljavi v smislu čl. 7 zak. načrta; dalje, kar je važno za prehodno leto, ne morejo se po čl. 85, t. l. odbiti od bruto dohodka državne doklade, katere prenehajo s stopanjem v veljavo novega zakona. Izraz »samoupravne davčine« (dajatve) pomeni na tem mestu (čl. 86) najbrže toliko samostojne samoupravne dajatve, kolikor doklade za samoupravna telesa, vendar ne bi škodilo točnejše označenje, da bi se izognili različnemu razlaganju. Tretji zak. načrt ni poznal te vrste odbitkov.

Koncentracija v pivovarski industriji Slovenije. Pred vojno smo imeli v Sloveniji celo vrsto manjših pivovar, ki pa zaradi močne konkurence iz Trsta in Stajerske niso mogle dobro uspevati. Delniška družba pivovarne »Union«, ustanovljena 1909 je že ob ustanovitvi bila sklop več tovarov. Leta 1912 in 1917 je prevzela ostale pivovarne na Kranjskem. Leta 1924 pa je kupila vse delnice Laške pivovarne. Tako je postala vodilna v pivovarski stroki. Sedaj nam poročajo, da je kupila tudi pivovarno in sladarno Tomaža Götz v Mariboru. Tako je skoncentrirana vsa pivovarska industrija Slovenije v enem podjetju. Sedaj je samostojna edina še mala pivovarna Jožeta Čeligijs v Mariboru.

Iz kemične industrije. Tvornica za dušik, d. d. Ruše pri Mariboru sklicujo občni zbor za 18. junij 1926. Kakor čujemo, je za lansko leto predlagana dividenda 10 Din napram 7,50 Din za leto 1924. To je v zvezi z dobro zaposlenostjo tvornice. Dunaški listi poročajo, da je tvornica že prodala tri četrtine svoje produkcije letos v Ameriko, kjer so njene cene onemogočile nemško konkurenco.

Povišanje kapitala. Delniška družba pivovarne »Union« v Ljubljani sklicuje za 25. junij ob 10 v svojo pisarno 16. redni občni zbor. Poleg sklepanja o bilanci 1924-1925 je predlagano tudi zvišanje kapitala (od 7 na 14 milijonov Din) in volitev uprave ter dveh računskih preglednikov in njih namestnikov.

Občni zbori. Delniška družba združenih pivovaren Zalec in Laško v Laškem dne 28. junija ob 11 v pisarni pivovarne »Union« v Ljubljani (bilanca, volitev uprave in revizijske komisije); Črna-Kolina, d. d. v Ljubljani dne 26. junija 1926 ob 9 v poslovnih prostorih (bilanca 1925, volitev ravnateljstva oz. nadzorstva); Deska, gozdna industrijska delniška družba v Ljubljani dne 26. junija 1926 ob 11 v poslovnih prostorih (bilanca 1925, volitev ravnateljstva oz. nadzorstva); Merkantilna banka v Kočevju dne 29. junija ob 11 v bančnih prostorih (bilanca 1925, volitev nadzorstva); Trboveljska premožnopska družba dne 30. junija 1926 ob 18 v lastnih poslovnih prostorih (bilanca 1925, dopolnilne volitve v upravni svet, volitev revizorjev za 1926).

Is premembe v trgovinskem registru. Vpisale so se nastopne tvrdke: Dragotin Vogler, trgovina s jajci, perutnino in divjačino v Cankovi; Janko Rani, trgovina z mesnim blagom v Kranju; Franjo Ravnikar, lesarstvo in mizarstvo v Ljubljani; Franc Lužnik, trgovina z vinom na debelo v Okonini; Franc Mulec, trgovina z vinom in sadjem v Oseku; Pavel Minar, trgovina z mesnim blagom v Vuhredu. — Izbrisale so se tvrdke: I. Pogar, svetlobna industrija »Vesta« (ker več ne obratuje) v Ljubljani; Janko Cirman v Mednem (ker več ne obratuje) in Norbert Minibek, parna žaga in lesna trgovina v Vučnici (obrt odjavljen).

Karteli vstopovod. Te dni so sklenile nemške in avstrijske cementarne konvencijo o enotnih prodajnih cenah.

Usnjarski kongres v Londonu. V mesecu juliju letos se vrši v Londonu prvi mednarodni usnjarski kongres, ki bo v prvi vrsti razpravjal o dobavi kože iz prekomorskih držav.

Nemške železnice. Kakor znano, upravlja nemške državne železnice posebna družba. Ta je imela lani dohodkov 5668 milijonov mark, izdatkov pa 4841 milijonov, tako da znaša čisti prebitok 819 milijonov mark.

Borza

15. junija 1926.

Denar.

Zagreb, Berlin 13.4856 — 13.5256 (13.492 — 13.532), Italija 201.83 — 203.03 (203.72 — 204.92), London 275.13 — 276.33 (275.27 — 276.47), New York 56.415 — 56.715 (56.467 — 56.767), Pariz 157 — 159 (165 — 167), Praga 167.45 — 168.45 (167.60 — 168.60), Dunaj 7.9915 — 8.0315 (8 — 8.04), Curih 10.955 — 10.995 (10.96 — 11).
Curih, Belgrad 9.1125 (9.1175), Pešta 72.20 (72.20), Berlin 123.025 (122.95), Italija 18.50 (18.60), London 25.1525 (25.1475), New York 516.75 (516.75), Pariz 14.30 (14.75), Praga 15.3125 (15.31), Dunaj 72.975 (72.9375), Bukarest 222.50 (217.75), Sofija 3.75 (3.75), Amsterdam 207.50 (207.55), Bruselj 14.60 (15.05), Kopenhagen 136.10 (137), Stockholm 188.425 (188.30), Oslo 114.55 (114.55), Atene 6.3625 (6.36), Madrid 80.625 (80.925).
Dunaj, Devize: Belgrad 12.42 — 52, Kodanj 187.20 — 60, London 34.05 — 505, Milan 25.26 — 36, New York 706.65 — 709.15, Pariz 19.58 — 63, Varšava 69.15 — 65. Valute: dolarji 705.—, angleški funt 34.33, francoski frank 19.92, lira 25.47, dinar 12.46, češkoslovaška krona 20.90.
Praga, Devize: Lira 120.80, Zagreb 59.55, Pariz 62.65, London 164.175, New York 83.70.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 71—73, vojna odškodnina 305—309, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 198 den., Ljubljanska kreditna 175—193, Merkantilna 100—102, zaklj. 102, Praštediona 864—868, Slavenska 49 den., Kreditni zavešt 165—175, Strojne 60—68, Trbovlje 812 do 820, Večve 100 den., Stavnica 55—60, Šešir 103 do 104, zaklj. 104.

Zagreb. 7% invest. posojilo 71—72, agrari 40 do 42, vojna odškodnina, 304.50—305, zaklj. 310 do 312, Hrv. esk. 101—101.50, Kred 104—105, Hipobanka 57 den. Jugobanka 89.50—90, Praštediona 864—867.50, Ljubljanska kreditna 175 den., Srpska 130—131, Narodna banka 4000 blago, Zem. bos. herc. 122—130, Eksploatacija 16—18, Sečerana 255 do 260, Nihag 22 den., Našice 900 bl., Gutmann 180 do 210, Slavex 105—115, Slavonija 35—36, Trbovlje 820—829.

Dunaj. Don.-savska-jadran. 854.000, Zivno 715.000, Alpine 220.000, Greinitz 114.000, Trbovlje 429.000, Hrv. esk. 121.000, Leykam 125.000, Mundus 1.005.000, Slavex 152.000, Slavonija 42.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Reznana jelovina (smreka, jelka) paralelna, ostroroba, čeljena, I, II, III, monte deske od 24 mm deb., 305 mm širine, 4 m dolž.; deske od 18 mm deb., 305 mm šir., 4 m dolž.; deske od 12 mm deb., 305 mm šir., 4 m dolž.; remeljni 75/86 mm deb., 4 m dolž.; letvice 12/24 mm deb., 4 m dolž.; vse blago vezano v zvezkih takozvano Adensko blago, fco vag. meja Din 570.—; Brzjavni drogi (smreka, jelka, bor), popolnoma zdravi, ravni, obeljeni, stegnjeni, primerno suhi (teža 1 m³ ne sme presegati 700 kg), ravno odžagani, dolž. 8.50 m, premer v sredini 17 do 19 cm, premer v vrhu najmanj 14 cm; dolž. 8 m, premer v vrhu 12—13 cm, 10%; dolž. 9 m, premer v vrhu 12—13 cm, 20%; dolž. 10 m, premer v vrhu 12—14 cm, 20%; dolž. 11 m, premer v vrhu 13—15 cm, 40%; dolž. 12 m, premer v vrhu 13 do 15 cm, 10%; fco vagon meja Din 300.— den.; Hrastova meterska suha, zdrava drva, fco vagon meja Din 18.— den. — Žito in poljski pri-

delki: Pšenica, 75/76 kg, 2% primesi, fco vagon bačka postaja Din 337.50 blago; Pšenica, 76 kg, 2% primesi, fco vagon bačka postaja Din 340.— bl.; Pšenica, 77 kg, 1% primesi, fco vagon Srbo-bran Din 342.50 bl.; Koruza, fco vag. bačka postaja Din 157.50 bl.; Koruza, fco vagon sremaka postaja Din 157.50 bl.; Oves srbski, rešetani, fco vagon Ljubljana Din 220.— bl.; Ajda domača, fco vagon slov. post. Din 255.— bl.; Proso rumeno, fco vagon Ljubljana Din 217.50 bl.; Rž, fco vagon Ljubljana Din 207.50 bl.

Sport

SPORTNA NEDELJA.

Nogomet.

Jugoslavija: Francoska 1:4 (polčas 1:3). — Jugoslovanska reprezentanca ni izpolnila nad, ki smo jih stavlili vanjo. Igrala je v Parizu precej medlo ter ni znala paralizirati enostavnejše, toda hitreje in energične igre Francozov. Tehnična premož Jugoslovancev brez elana in potrebne borbenosti ni zadostovala, da bi iztrgala Franciji zmago. Tekmi je prisostvovalo okrog 20.000 gledalcev, vodil je belgijski sodnik Putz. Igrišče je bilo vsled dežja nekoliko razmočeno in spolzko, čemur so se znali Francozi prilagoditi bolje od naših.

Ilirija: Villacher Sportverein 6:1 (2:0). — Koroški prvak VSV je nudil Iliriji tudi v nedeljo krepkejši odpor do zadnje minute, pa ni mogel dati enakovredne igre ali resno ogroziti zmago Ilirije. Počrtovovalna obrambna igra, v kateri sta se zlasti odlikovala prvotrazadni vratar in srednji krilec Polster (preje graški AK), je zadržala mnogo napadov ilirijanskega forwarda. Napadi Beljančanov so se običajno razbili že pri protivnih halifih, njihov edini gol je omogočila napaka Miklavčiča. — V ilirijanskem moštvo so izvršili glavno delo dobro razpoloženi halfi dr. Tavčar—Zupančič G.—Lado, ki so znali pritisniti večino igre v protivno polje. Napadalna vrsta je bila agilna, na levem krilu boljše kot na desnem, kjer je imel Herman enkrat prav slab dan. Srednji napadalec Verovšek se drži predaleč za napadalno vrsto, vsled česar ni pravega kontakta med obema kriloma. Oman je ugajal. — Pred začetkom igre je čestital odbor Ilirije jubilatnom Omanu k dvestoti tekmi in dr. Tavčarju ter Miklavčiču k stoti tekmi za belo-zelene barve Ilirije.

Predigra Ilirija rez.: Krakovo 5:1; kombinirana rezerva Ilirije se je morala ostro boriti za zmago. — Še dve tekmi Ilirije: Ilirija rez.: Panonija 5:1; igrano na igrišču Panonije ob Večni poti nad Zg. Šiško; Ilirija je zrušila trdni odpor Panonije šele koncem igre. — Hermes jun.: Ilirija jun. 5:2. Hermes ej postavil v boj znatno boljše moštvo, ki je zaslužno zmagalo.

Kolesarski podsavez za mariborsko oblast. — Preteklo nedeljo se je vršil v Pragerskem informativni sestanek kolesarskih klubov iz Maribora, Ptuja in Slov. Bistrice o ustanovitvi kolesarskega podsaveza za mariborsko oblast. — Zastopani so bili iz Maribora klubi Edelweis, Merkur, Perun, iz Ptuja »Zvonček« in iz Slov. Bistrice »Perun«. Storjen je bil soglasen sklep, da se podsavez čim prej ustanovi.

Nedeljska propagandna dirka, katero je priredil klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« na 68 km dolgi progi v Novo mesto, je izpadla nad vse povoljno. Dirke so se udeležili kolesarska »Ilirija«, S. K. Disk Domžale, A. S. K. Primorje in S. K. Tržič. Vozili so v 2 skupinah 1. juniorji in 2. glavna skupina. Start za juniorje je bil ob 9 uri dopoldan, a glavna skupina je startala ob 9.10 pri km 8 na Dolerjski cesti. Cilj je bil v novem mestu na mostu ter so istega uredili klubovi člani, katerim je pomagal odnoli S. K. Elan. Zahvala se mora izreči poštvalnemu gasilnemu društvu v Novem mestu, ki je vzdrževalo krasen red skozi celo mesto tako, da ni prišlo do nikake nesreče kljub temu, da je bilo celo progo, posebno pa na cilju zbranih preko 2.000 gledalcev. Enako lep red so vzdrževali na celi progi orožniške postaje, kar je veliko pripomoglo, da so se dosegli tudi nad vse častni rezultati. Dirko je spretno vodil klubov predsednik gospod Zalokar, pomagal mu je zelo uspešno še g. Fr. Bricej ter za K. P. S. g. Fran Brumat, vsi trije so z motornimi kolesi ves čas nadzorovali progo in potek dirke. Krasno vreme ter ugoden veter so doprinele, da se je postavil rekord za to progo. V nastopnem podajamo rezultate: Juniorji: 1. Ivan Kokalj, kol. »Ilirija« 2 uri 21 minut 27/8 sek.; 2. Ivan Goltes, kol. »Ilirija« 2 uri 22 min. 1/8 sek. Franc Peterka, S. K. Disk, Domžale 2 uri 27 min. 4/8 sek.; 4. Ivan Jontes, kol. »Ilirija« 2 uri 33 min. 85/8 sek.; 5. Hubert Zupan S. K. Tržič 2 uri 34 min. 4/8 sek.; 6. Pavel Pele kol. Ilirija 2 uri 34 min. 31 sek.; 7. Alojz Karmelj S. K. Disk Domžale 2 uri 39 min. 45 sek.

Heinrich Federer:

Čudež v Bolzeni.

Srednjeveška povest.

Tako je bilo. Aldo je upihnil luč in šel počivati. Tretjič se mu je ponesrečil poizkus z rožnim semenom. Tako zrnce je dal v maju teden dni v olivno olje in zakril kar najbolj drobno z ogljenim prahom, zmešal nato s praškom arzenika, položil v mahovit štor, dobro prepleten z drobnimi koreninami in v vlažen, in grel pri nežnem ognju. Med izgovarjanjem mističnih števil bi se morala zdaj takoj pokazati zelena klica, se dvigniti steblo, na vrhu se zaviti popek in v teku četrte ure zažareti gotova roža. »Veliki Albert v Kolinu je to znal, pravijo. Zakaj ne zna tega Aldo? Tretjič ne? Ah, kaj, meni noče nič uspeti. Nobenega cveta tukaj, na prižnici nobenega, med ljudstvom v mestu nobenega. Ko bi bil postal profesor v Rimu, kakor mi je svetoval škof, ne pa da sem sprejel tukaj v deželskem mestecu to prebendo, kjer grenim življenje sebi in svojim ovcam...« Pokriža se, mrmra lahko »Nunc dimittis«, se zlekne v postelji in se zgrozi, ker mu pride misel: »Tako bom nekoč v krsti, tako dolg, tako trd, tako stegnen od stene do stene! O Bog, kakaj šel! Daj časa! Nisem pripravljen za pot, ne še nič...«

»Jutri moram blagosloviti darilo. Potem pojdem takoj z njim v Orvieto. To bo prineslo druge misli. Pri papežu Urbanu je magister Ederus, ki je raztopil diamant brez ognja. On zna več kot ptič, miš in človek skupaj. Skozi zemeljsko skorjo vidi v njene goreče luknje. Mnogo me lahko nauči. Pisača vzamem s seboj in mnogo pergamenta. Bo pa tudi... ro...ž...o...ži...vel...iz...semena...bo...iz smrti...«

Ettore stoji še vedno strumno poleg evangeljske knjige. Večna luč tli rahleje, veter se ne gane

več. Sence stoje tiho na steni, vse spi. Zelo dolgočasno mu postaja. Že večkrat je molil očenaš... ni šlo dobro... spati pa tudi ne sme, Gralov stražnik! Tak niti ne sedi, z nobeno veko ne gane, stopi živ, toda tiho kot drevo.

Kar zavpije deklica. Sanjalo se ji je, kako leti kakor snežnobel golob nad več sto cerkvami, od stolpa do stolpa. Zdaj je videla, kako leti od daleč za njo po zraku črn sokol. Oh, Ettore je bil. Popolnoma črna perje je imel in ledenomodre oči. Mahala je s perutmi in se zaganjala, pa ni prišla več naprej, strašno blizu je pa že slišala žvižg in frfotanje perut preganjalčevih. Zvrtelo se ji je, začela je padati, zavpije, se zbudi in še enkrat zavpije, ko ne vidi svoje lepe spalnice s hišno poleg lučke, ampak širno temno cerkev, v kateri se potaplja večna luč. Smrtna tišina povsod, samo njen glasek odmeva boječe od vseh kotov. Tam spita Guida in hlapec. V strahu sanj in prebujenja se obrne blodeč k Ettoreu. Ta jo vrže s trdimi jeklenomodrimi pogledi nazaj. Kot z desne in leve preganjan ptiček se splazi v sredo oltarja, se oklene velike hostije in mogočnega kelih, ki sta izklesana iz marmorja ob oltarni mizi, in zre na trepetajočih kolenih od tukaj čez napustek k zlatim vratcem tabernaklja. »Jezušček, Jezušček,« vpije, »zelo se bojim.«

Ettore se je najprej zasmehljivo namrdnil ti boječ goski. Nato se pa zbudi prirojeno viteštvo plemenitega dečka v njem. Vidi, kako se upirajo črne oči otrokove vse v strahu v tabernakelj, kot žito rmeni lasje se boječe dvigajo ob sencih. Anita za trenutek omahuje, ali naj drzno skoči v temno klop k hišni ali naj ostane blizu pri oltarju; nato pa obrne hrbet strašno črni cerkvi in iztegne roke, kolikor more daleč, čez oltar. Videti je kakor preganjan angelček, ki hoče zbežati v nebesa, pa jih najde zaklenjena. To gane ponosnega mladeniča.

»Jezušček,« šepetaje tiho in hitro, »bojim se.

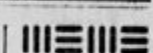
Onadva spita. Gotovo je že polnoč. Tukaj pod ploščo leže mrlič. Jezušček, zelo se bojim! Ettore Benoni bdi, pa me strašno gleda. Gotovo mi stori kaj hudega. Dvigni me, varuj me! Lahno začne stokati. Ko zapazi svojo zapuščeno cerkvico na robu, jo brž potegne v sredo, vstane in prime z obema rokama krasno umetnino.

Ettore je zdaj v zadregi. Kaj misli ta prismoda? Saj ji noče nič hudega. Da more tako misliti o nji! »Ljubi Jezus, pazi na Ettore!« vpije dalje, »Da, da.« si daje poguma in ga skuša plašiti, ker je porinil svojo cerkvico k njeni in tudi stopil v sredo, »da, da... le pridi, le udari... toda tukaj notri je lepi Jezus, veliki Jezus. Pazi, če mi boš hotel storiti kaj zalega, se bo zabliskalo iz tabernaklja in te zadelo.« Tako mu grozi in njena lica žare, oči pa še vedno kažejo sledove spanca.

Dečku se zdi, da ni še nikoli videl tako lepega, majhnega, hrabrega bitja. Ne more več obrniti oči od teh trepetajočih, grozečih ustec. P. ipravne besede išče, da bi jo potolažil. Toda on zna bolje udrihati s palico kakor z dobro besedico. Zato govore samo njegove oči: Nehaj, jaz nisem tak, jaz sem vitez!

»Pač, pač,« zakliče Anita in pogum obtožbe jo »trdi,« mojega brata Fiera si hotel ubiti. Nogo si mu predrl. Toda Jezuščku je to znano. »Ljubi Kristus,« zavpije glasno k vratcem, »ali ga vidiš? Pred Tvojo hišico stoji, v roki drži meč, s katerim je Fiera tako globoko ranil, da ne more več ostati. Vzeml mu ga vendar, sicer...«

»Dražl me je,« se opravičuje zdaj Ettore proti tabernaklju; kajti te besne tožbe ne more več prenesti. »Silno me je dražil,« ponovi z najnižjim in najmehkejšim deškim glasom in skloni čelo nekoliko naprej. »Z zamorsko opico me je zmerjal, ker... ker... mi rastejo črni lasje tako daleč v hrbet. Zato sem zdijval in ga kar posekal na tla... Zdaj ne bi morda več tako divje ravnal. Jaz...«

Priporočamo »Cirillove knjižnice« v Mariboru: 8. zvezek: Orzy Dušica. Roman. I. del. 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Bernetti: Živ pokopani. Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od duhovnika). 16 Din. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, sumi Drava. Critice iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14. zvezek: Ljubša: Slovenake gorice. 7 Din. 15. Din.

Glavna skupina: 1. Feliks Zanoškar A. S. K. Primorje 2 uri 8 min. 30 sek.; kar odgovarja hitrosti km 32.400 na uro; 2. Gorazd Hvala, A. S. K. Primorje 2 uri 16 min. 28 1/2 sek.; 3. Ivan Podboj, kol. Irljija 2 uri 20 min. 2 sek.; 4. Alojz Kosmina A. S. K. Primorje 2 uri 24 min. 21 sek. Zal. da se dirke ni udeležil naš favoriti Šolar, ki se je prejšnji dan poškodoval na nogi, kar mu je onemogočilo štartati. Sicer bi bil bolj še ostrejši in s tem sigurno dosegel čas še boljši.

DRAMA — OPERA.

Včeraj ob pol sedmih zvečer smo gledali igro med našimi dramskimi in opernimi igralci. Reči moramo, da je bila lauska igra med predstavniki naše gledališke umetnosti dosti bolj zanimiva in dosti bolj izvirna. Smejali smo se, pa bi se bili radi bolj. Sem in tja so skakali, komu se je tudi poznalo, da je kdaj že igral, to je bilo vse. Volja je bila dobra, poznavanje igre manj dobro, izražanje prilike prav ni bilo dobro. Rezultat 2:2 (1:1). Gledavcev malo, premalo. Slednjič je udaril dež vmes in je zabil končni veliki gol, tako učinkovit in močan, da je pognal vso družbo domov, igravce in gledavce.

Opera: Drama v Zagrebu. Šaljivi nogometni tesmi med zagrebško Opero in Dramo je prisostvovalo v nedeljo na igrišču Gradjanskega okrog 8000 gledalcev, ki so se izredno zabavali. Zmagala je po boju, polnem uspešnih zabavnih epizod drama, ki je zabil operi 7 golov, dočim jih je zmogla opera 5.

WIDE IN NURMI NA 3000 METROV IN ENO ANGLESKO MILJO.

Veliko pišejo te dni in večkrat mi je kdo rekel, da je bil Nurmi premagan od rojaka Lidendala. Res je, za 1 sekundo je bil Lidendal boljši, a šlo je na 1000 metrov, na razdaljo, ki jo je Nurmi šele začel resno trenirati. Sicer je bil pa, kakor vemo, v Berlinu močno v koleno udarjen. Veliko bolj zanimiv bo boj 1. in 2. julija v stockholmskem stadionu, boj med Nurmijem in Widejem na 1609 m in na 3000 metrov. Enkrat sta ga že bojevala v avgustu 1923, samo da takrat poleg milje ni šlo na 3000 metrov, temveč na 1500 metrov. Dva svetovna rekorda sta tedaj padla, Nurmi ga je podrl, oziroma trije, ker je 1500 metrov tekel tudi Wide pod svetovnorekordnim časom. Nurmiju pravijo »leteči Finec«, Wideju pa »leteči učitelj«. Je namreč res učitelj in teče miljo sedaj gotovo tako hitro, kakor jo je tekel svoj čas Nurmi. Ta bo moral teči miljo na vsak način pod 4:10, če bo hotel biti prvi. Se bolj zanimiv bo tek na 3000 m; Wide teče namreč v treningu to razdaljo tudi že v 8:25, torej približno tako kot jo je tekel Nurmi v Berlinu. Priredili bodo tudi tekmo 4 krat 1500 metrov, na eni strani bo tekel Nurmi na drugi

Wide. In kakor je Finec obiskal svojčas Šveda v Stockholmu, tako se bo koncem avgusta podal tudi Wide v Nurmijevo taborišče Abo.

Vsekakor se nam letos v lahki atletiki obeta veliko novega, prvovrstnega.

Orel

»Triglavske orlovsko okrožje ima dne 20. junija 1926. celodnevno prireditve z javnim nastopom na Koroški Beli. Prijatelji vabljeni! Za polovično vožnjo zaproseno!

Naše dijaštvo

4. redna seja štj. poč. društva »Bistrica« se vrši 20. jun. ob pol 9. v Društvenem domu v Domžalah. Ker je seja zelo važna z ozirom na bližnje prireditve, prosim, da se vsi odborniki, poverjeniki in sekcijaki načelniki udeležijo. — O. z. o.

Naše prireditve

Katoliško prosvetno društvo Nova Štifta pri Ribnici priredi veselico na dan sv. Petra in Pavla, t. j. 29. junija 1926. Spored: Godba, petje (moški in mešan zbor), bogat srečolov, ribolov, šaljiva pošta itd. Nastopajo društvena godba, moški in mešani zbor. Čisti dobiček je namenjen za odplačilo godbenega dolga (nabava instrumentov). Odbor vabi k obilni udeležbi.

Knjige in revije

»Zdravljec«, mesečni list za zdravstveno posvečevanje, izdaje Jugoslovensko društvo za čuvanje narodnog zdravlja, Beograd. Vsebinska št. 6.: Dr. I. Z. Ivančič: Voda je izvor života; M. Dj. Nikolić: Gotovani žita in brašna; V. Marink: Kako čemo prečistiti vodu za pice; St. Z. Zv.: Pregled vode; dr. Nedeljković: Vazduna kupanja; Saveti — Pouke — Obaveštenja; Narodni život — Verovanje — Nar. umotvorine; Podatci i beleške; Društvene vesti; Pitanja — Odgovori.

»Naš Dom« št. 6. letnika 1926 je ravnokar izšla s sledečo vsebino: Junji (Dekle s Senovega) — Slovenska knjiga (dr. J. Jeraj) — Izkušnja (Savinjska) — Vera in prosveta (prof. S. Prijatelj) — Naša knjiga (dr. H. Veble) — Darilo (Josta) — Narodna noša v Konjicah in Slov. Bistrici (dr. Fr. Kotnik) s sliko — Zakon tleh, igra (Jože Stabej) — Tatje, povest (M. Kreoh) — S pisanih polj — Društveni novinar — Lepa knjiga. — »Naš Dom« je list za ljudsko prosveto, izhaja vsakega 15. v mesecu. Naročnina za vse leto znaša 20 Din. naroča se pri upravi Maribor, Aleksandrova cesta št. 6.

Zdravstvo

»Rogaška Slatina«, zdraviliški vesnik in imenik gostov, št. 2. List prinaša topot med drugim članek dr. Mavra Grossa, kopališnega zdravnika v Rogaški Slatini: K kongresu Jugoslovanskega šahovskega saveza u Rogaški Slatini.

Naznanila

Sestanek društva »Trenost« se vrši danes, 16. junija v glasbeni sobi dr. moškega učiteljskega ob pol 7. uri zvečer. Spored: 1. Otvoritev, 2. Volitev delegata in predlogi za skupščino v Skoplju. 3. Predavanje br. Skubica. — Tajnik.

Polzvedovanja

Našla se je zlata damska zapestnica na Ahac-levi cesti. Dobi se Poljska cesta 11, 1. nadst.

To in ono

+ Dvboj. Bivši ministrski predsednik Skraynski in general grof Szelytski sta si napovedala dvboj radi medsebojnih spopadov za časa vojaške revolucije.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 15. junija 1926.

Višina barometra 308'8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v mm do 7h	
Ljubljana (dvorec)	7	755.2	12.9	85	NE 0.5	9	34.5	povprečni barometer višji ko večer za 45 mm
	8	755.7	15.9	69	NE 0.5	7		
	14	755.6	18.5	60	SW 1.5	9		
	21	758.7	15.0	72	SSW 2	10	dež	
Maribor		755.2	12.0	85	W 3	7	52.0	
Zagreb		755.8	13.0	92	W 1.5	10	9.0	
Beograd	8	754.4	18.0	74	S 1.5	3	8.0	
Sarajevo		756.0	18.0	59	WSW 3	10	4.0	
Skopje		752.4	27.0	29	WSW 5	1		
Dubrovnik		754.6	23.0	76	SE 5	9	1.0	
Praga	7	752.2	12.0	—	WNW 7	10	16.0	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši — Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Sprejme se takoj zdrava, pridna in poštena deklica kot UČENKA

▼ trgovino. — Naslov v upravi lista pod št. 4003.

IŠČEJO se AGENTI kateri stalno obiskujejo čevljarje in modistije, za Ljubljano, Celje in Maribor. Sinček, Graz, Stubenberggasse 5. 4080

Išče se za čas veselejša gostilniška KUHARICA in NATAKARICE. Predstaviti se je v hotelu »Tivoli«. 4105

Išče se agilen provizijski zastopnik za Ljubljano. Ponudbo na upravo lista pod »agilen zastopnik« št. 4098.

Lepo opremljena, solčno ležeča, v sredini mesta se nahajajoča VELIKA SOBA se takoj odda solidnemu gospodu. Istotam se odda tudi manjša opremljena soba. Poizve se pri Aloja Company, Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 1.

SPALNICA in kuhinjska oprava po nizki ceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4101.

VARTA - DELAVNICA prevzame polnitev akumulatorjev. — Ampersko ura za stanico samo 10 par. — Ljubljana, Gospodarska cesta 14, dvorišče levo. — Popravila po tovarniških cenah. 4103

Gostilniško koncesijo kupim. Ponudbe na upr. pod Ljubljana mesto 4104.

MLAD PES ruske volčje pasme se prodaja. — Maistrova 10.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča
Slov. narodne pesmi
IV. zvezek.
Za moški, mešani in ženski zbor harmoniziral M. Bajuk. Besede zapisal dr. J. Debevec.
Cena Din 16.—. Na te lahke in lepe narodne pesmi opozarjamo posebno podeželske zbere. Pesmarica je izšla v novem natisu.

Zastoni

dobite danes žal prav malo ali nič, vendar pa morete že za 3 Din naročiti znesek 3 Din mal oglas za Slovenca, ako ne obsega nad 6 besedi. — Malo večji oglasi od 5 Din dalje. Več o tem pove cenik za oglase, ki ga brezplačno pošlje vsakomur upravništvo

Priporoča se železnina A. SUŠNIK Ljubljana, Zaloška cesta.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Gerne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Gospodinj, šivilje, krojači in kovači boste z ogljem zadovoljni le, če ga kupite pri tvrdki D. MARUŠIČ, Sv. Petra cesta št. 40. — Na debelo in drobno od 1 kg naprej. 3451

Štampilje S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

ALBUM modernega pohištva s 160 skicami 1:10 razpošila proti predplačilu 50 Din tvrdka ERMAN in ARHAR, št. Vid nad Ljubljano. 4064

Delikatesna TRGOVINA sredi mesta, dobro vpekljena in urejena, se z zalogo in inventarjem izjurenemu trgovcu prodaja ali odda v najem. Ponudbe na upravo pod: »Dobro uspeh« št. 4096.

Sadjevec razpošilja A. OSET, MARIBOR. 4004

Najnovejša iznajdba! Brez kvarenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblik ANTON BOC, Ljubljana Šelenburgova ul. 6. I, Glince-VIČ 48

Višje tehniške študije v Belgiji.

Inženerski diplom v dveh in treh letih. Odd. za elektrotehniko, elektromehanično, metalurgijo. — Kemija, avto, aero, železnico in betonsko stavarstvo, kolonizacijo, trgovino, industrijo. Dnevni in večerni inž. kurzi. — Revnejši dijaki dobe delo. 580 belg. frankov. Prospekti zastoni. — Pisma v vseh jezikih: Institut Supérieur technique Service »A. G.« Brd. Constitution, 35 Liege (Belgija). 4022

Inženier lahko postane

(Inž. elektr. metalurg. kem. industr. trgov. itd.) (tudi pripravlj. oddelki) ne da izpremenite stanovanje, pisano, po moder. hitri, izborni metodi. Preizkušnje in diplome v Vaši domovini. Prospekti v vseh jezikih: Departement technique »A. G.« Brd. Constitution, 35 Liege — (Belgija).

Naznanilo.

Uljudno naznanjam cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu, da sem svojo trgovino preselil na sv. Petra cesto št. 13 (vogal Kolodvorske ulice) ter ob enem v teh prostorih prihodnje dni otvorim delikateso

Zahvaljujem se na gosedenjem zaupanju ter se najtopleje priporočam tudi nadalje. Z odličnim spoštovanjem Josip Vitek, trgovina s kanditi na debelo izdelovalnica peciva in delikates

Kopalne hlače, otroške majce, mrežaste, modne srajce, kravate, nogavice v raznih barvah, dokolenice, palice, nahrbtnike, čipke, dišeče milo, potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA OB VODI BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA

Mag. št. 15483/ref. IX.

Razpis.

Gerentski svet mestne občine ljubljanske razpisuje oddajo gradbe

tovarniškega dimnika in obzidave parnih kotlov v mestni klavnici.

Pravilno opremljene in sestavljene ponudbe je vložiti najpozneje do 5. julija 1926 opoldne pri mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ul. 1.

Razpisani pripomočki: načrti, opisi in pogoji so na vpogled, oziroma se dobijo pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski dne 14. junija 1926.

Najboljši so »KRUNA« žebiji za podkve

Opozorilo!

Zahtevajte pri kupovanju samo naše žebije za podkve z naznačeno zaščitno znamko

Varstvena

Opozorilo!

Oni so najboljši in najdovršenejši Največja in najproduktivnejša tovorna znamka

MUSTAD

Jugoslovanska tvornica čavala te železne i čelne robe d. d. KARLOVAC

Velezanimiva, za političen, zgodovinski in kulturni razvoj slovenskega naroda izredno važna knjiga

Iz mojih spominov

Spisal Franjo Šuklje. Cena 70 Din

Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani

Večji kompleks za posekanje

predvsem smreke, se išče. Obširne ponudbe na »Publicitas« d. d., Zagreb, Gunduličeva 11, pod »Za 8781«.

Amerikanske žurnale,

saída-konte, štrace, odjem. knjižice

šolske zvezke,

trgovske, pisarniške in šolske mape, fascikle, ris. bloke itd. nuđi ugodno

Knjigoveznica K. T. D.

v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II.

Proda se posestvo

v Ljubljani, Vidovdanska cesta 14, obstoječe iz prtilične hiše, gospodarskega poslopja (blev s šupo) ter velikega dvorišča; pripravno posebno za prevoznika in podobna podjetja. — Ponudbe na: Gospodarsko pisarno dr. EMIL GAJ, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7/L. 4007

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je v torek dne 15. junija ob pol 8 po kratkem trpljenju preminul naš ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Franc Janc

trgovec in posestnik.

Pogreb blagopokojnika bo v četrtek dne 17. t. m. ob pol 15 iz hiše Stara pot št. 2, na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. junija 1926. MARICA JANC, soproga. — Marijan in Božena, otroka. — Peter, brat. — Alojzija, sestra.